

Datum: 15.10.2026

Medij: Kompas

Rubrika Bez naslova

Autori: redakcija

Teme: Emanuel Makron; Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 528

Naslov: SAJAM AUTOMOBILA UPARIZU U ZNAKU KINESKIH BRENDOVA

Strana: 78

**SAJAM AUTOMOBILA
U PARIZU U ZNAKU
KINESKIH BRENDOVA**

Кинески аутомобилски брендови све су присутнији на европском тржишту, а њихов растући значај потврђује и овогодишњи Сајам аутомобила у Паризу. Чак трећина представљених брендова долази из Кине. На слици се види француски председник Емануел Макрон како седи у електричном аутомобилу „Citroen 2CV“ током посете Сајму аутомобила у Паризу.

Datum: 15.10.2026

Medij: Kompas

Rubrika: Bez naslova

Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 2064

Naslov: OGLEDALO ZAPADNE EVROPE

Strana: 70,71,72,73

CBET
ЗБЕТ

ОГЛЕДАЛО ЗАПАДНЕ ЕВРОПЕ

Протести у Француској прерасли су у шири друштвени бунт у којем се преплићу незадовољство образовним и социјалним условима, питање интеграције миграната и политичке поделе уочи председничких избора, истовремено откривајући дубље економске и политичке проблеме највећих европских држава

МИХАИЛО ПАУНОВИЋ

Datum: 15.10.2026
Medij: Kompas
Rubrika: Bez naslova
Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ
Teme: Francuska

Napomena:
Površina: 2064

Naslov: OGLEDALO ZAPADNE EVROPE

Strana: 70,71,72,73

Док су испред школа подигнуте импровизоване барикаде, улицама се шири дим сузавца кроз који се назиру крваве главе. Буку прекидају ударци пендрека, док полиција у опреми за разбијање демонстрација потискује окупљење. Демонстранти школски улази и излози радњи, запаљени контејнери и аутомобили, оскрнављени историјски споменици... Тако ових дана изгледају слике које долазе из Француске, где се талас демонстрација већ недељама шири. Само 6. октобра на улицама се окупило више од 250.000 људи.

Од 21. септембра до данас ухапшено је више хиљада људи, претежно млађих од 18 година. Стотине људи је повређено, међу којима више од 700 полицајаца. Током протеста у граду Тур један тинејџер је задобио тешку повреду ока од гуменог метка, док је другом, у Ленсу, након експлозије шок-бомбе ампутирана шака.

Тешко је не запитати се како би звучале осуде европских званичника када би информације о тинејџерима са повредама ока, шаке и крвавих глава стизале из држава које нису чланице ЕУ, а од чијих се власти очекује да достигну европске стандарде. Али, то је нека друга тема.

ОД ЛОКАЛНОГ ДО НАЦИОНАЛНОГ

Оно што је почело као протест ученика незадовољних условима за наставу и разликама између школа у богатим и сиромашним срединама, прерасло је у национални талас незадовољства који је отворио бројна питања. Једно од најгласнијих јесте шта стоји иза фасаде протеста које су покренули тинејџери и који фактори су довели до тога да они прерасту у шири друштвени бунт.

Ових дана могли смо да чујемо различита тумачења: од мишљења Доналда Трам-

па да „ово није питање школа, већ питање ислама који жели да преузме некада велику земљу“, преко оптужби да је за насиље одговорна неуспешна интеграција мигрантског становништва, до тумачења да су актуелна дешавања одраз дубоке поделе унутар француског друштва.

У разговору за *Српски недељник Компас* каријерни дипломата Зоран Миливојевић сматра да су три разлога за незадовољство које влада у Француској, а које се прелило на улице.

„Оно што је карактеристично јесте да имате другу и трећу генерацију нефранцуског порекла. Види се да није дошло до интеграције тих млађих категорија и углавном у тим срединама и јесте највећи отпор“, каже Зоран Миливојевић

„Прво је реч о генералном незадовољству актуелном политиком, ратном опцијом и свему ономе што то производи. Други разлог је социјално-економске природе, што је такође последица те политике. Француска је презађужена држава, има доста широке социјалне програме које је почела да смањује због финансирања ратне опције и Украјине. То се одразило на стандард, на социјалну ситуацију и наравно све то доприноси стварању услова за шире незадовољство. Ту је и трећи разлог. Сви ти социјално-економски проблеми се одражавају на млађе категорије и њихову будућност. Међутим, оно што је карактеристично јесте да имате другу и трећу генерацију нефранцуског порекла. Види се да није дошло до интеграције тих млађих катего-

рија и углавном у тим срединама и јесте највећи отпор. Није случајно што је више од 50 одсто незадовољних средњошколаца и ђака међу онима који имају корене у нефранцуским, имигрантским срединама. Сен Дени је карактеристичан и то није ништа ново“, објашњава Миливојевић.

На сличне проблеме указивао је и Вања Глишин, који је, у тексту за наш недељник, насловљеном „Мигранти пред вратима“, навео да насиље у Француској током прославе титуле Лиге шампиона управо сведочи о томе да европске државе немају довољно капацитета и спремности да се суоче са безбедносним проблемима од стране миграната који су населили Европу без жеље да се прилагоде и асимилију.

„Није реч само о мигрантима који су дошли у последњих десет или петнаест година, већ мислим на генерације миграната који деценијама живе у европским државама, уживају сва права и погодности, али нису прихватили обавезе. Отуда нестабилност и страх постају стална обележја данашње Европе“, пише Глишин.

ПОЛИТИКА КАО ПРЕСУДАН ФАКТОР

Иако је француски министар образовања Едуар Жефре најавио да ће 3.000 професора бити упућено у школске установе које се сматрају „проблематичним“ због недостатка кадра, ситуација на терену не указује на то да би протести могли ускоро да се заврше. Напротив, најављени су нови протести и нове блокаде школа.

Целокупну ситуацију додатно компликује чињеница да су протести добили шире политичке обриси уочи председничких избора заказаних за април 2027. године.

Појединим политичким актерима незадовољство грађана и те како иде на руку.

„Бастиља је поново освојена“, изјавио је лидер француске

Datum: 15.10.2026
Medij: Kompas
Rubrika: Bez naslova
Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ
Teme: Francuska

Napomena:
Površina: 2064

Naslov: OGLEDALO ZAPADNE EVROPE

Strana: 70,71,72,73

CBET

„Будуће изборе у Француској ће практично одлучити две групације: левица и десница. Центар којем припада Макрон по мало иде у историју“, сматра Миливојевић

foto: ZUMA Press via Reuters Connect

левицарске партије Непокорене Француска Жан-Лик Меланшон након протеста на тргу Бастиља, који би од гнева младих политички могао највише да профитира.

Миливојевић у разговору за наш недељник истиче да је ово што се дешава у Француској у ствари „почетак предизборне кампање“.

„За пет месеци имамо изборе и помињање Меланшона и левце није случајно. Родитељи ових средњошколаца и те средине су по правилу гласачи левце. То је средина у којој левица има упориште и сасвим је сигурно да она ово користи и ствара један амбијент. Рекао бих да је ово знак како ће изгледати предизборна кампања, зато што ће бити сукобљене две стране. Будуће изборе у

Француској ће практично одлучити две групације: левица и десница. Центар којем припада Макрон помало иде у историју“, сматра Миливојевић.

НЕЗАДОВОЉСТВО КОЈЕ МЕЊА ПОЛИТИЧКУ СЛИКУ

Марин Ле Пен која се налази међу водећим кандидатима за председничке изборе у Француској, Алтернатива за Немачку која незауостављиво јача, десни блок који у Шпанији предводе Народна партија и Вокс, као и Национална будућност Роберта Ваначија у Италији, део су ширег политичког померања у западној Европи које постаје све видљивије. То су партије које нуде другачију политику како економску, тако и спољно-политичку, али и према нацио-

налном суверенитету и миграцијама што директно доводи до слабљења традиционалних политичких странака.

Миливојевић каже да је Француска, после Немачке, огледно друштво за политичке проблеме који су последица погрешних политика, пре свега на европском нивоу.

„Рат, пад стандарда, економски проблеми... Оно што се десило у Немачкој са победом левце у Берлину и АфД-а у овим покрајинама. Губитак позиције социјалдемократа и ЦДУ-а... Овим центристичким, традиционалним странкама ту је крај. У Шпанији следе ванредни парламентарни избори, изражено је незадовољство имиграционом политиком, које је у Француској већ традиционално. У Шпанији треба рачунати на победу деснице на изборима. Француска и Велика Британија су колонијалне силе, оне просто имају један притисак. Генерално се налазимо у једном циклусу превирања, ту је конфронтација између два кључна идеолошко-политичка блока. Један је суверенистички, а други је неолиберални који покушава да се одржи. То се сада рефлектује на националном нивоу. Оно што је кључно јесте да су то водеће државе Европске уније: Немачка, Француска, Шпанија, Италија... Највеће државе. У Белгији је исто хаос. Тако да се те ствари пресликавају у Француској која је огледна у овом ради-

Иако је француски министар образовања Едуар Жефре најавио да ће 3.000 професора бити упућено у школске установе које се сматрају „проблематичним“ због недостатка кадра, ситуација на терену не указује на то да би протести могли ускоро да се заврше

Datum: 15.10.2026
Medij: Kompas
Rubrika: Bez naslova
Autori: MIHAILO PAUNOVIĆ
Teme: Francuska

Napomena:
Površina: 2064

Naslov: OGLEDALO ZAPADNE EVROPE

Strana: 70,71,72,73

„Ово није питање школа, већ питање ислама који жели да преузме некада велику земљу“, коментарисао је Доналд Трамп дешавања у Француској

foto: Meryl CURTAT / Hina Lucas via Reuters Connect

кализовању незадовољства. Међутим, то је све слика турбуленција, криза и ризика који важе за целу западну Европу“, објашњава наш саговорник.

КАКВА ЈЕ БУДУЋНОСТ ЕВРОПЕ

Да незадовољство није ограничено само на Француску, показују и дешавања у Белгији, где се одвијају два одвојена таласа протеста. Део средњошколаца и студената противи се реформи образовања и мерама које утичу на њихову свакодневицу, укључујући повећање трошкова јавног превоза, док је 12. октобра национални штрајк, организован због противљења владиним мерама штедње, делимично паралисао јавни сектор.

foto: Le Pictorium via Reuters Connect

*„За пет месеци имамо
изборе и помињање
Меланшона и левице
није случајно.
Родитељи ових
средњошколаца и те
средине су по правилу
гласачи левице“,
сматра Миливојевић*

Имајући у виду све изазове са којима се западна Европа суочава, Миливојевић посебно истиче значај економског фактора. „Погледајте какав је хаос у ЕУ, сви су 'Мастрихт' пробили одавно. Француска је, такође, пред банкротом. Дуг је премашио 120 одсто. Немачка је близу 100, Италија на 160 одсто. Грчку више нико и не помиње. Да подсетим према мастрихтским критеријумима јавни дуг не би требало да прелази 60 одсто БДП-а. Ако су га они толико пробили, онда рачунајте од чега живи та привреда... Па од штампања пара. Шире се балони, а балон не може да се штити другачије него ратом. Ратна опција је у ствари гаранција опстанка ових елита јер све оне имају проблеме. Када би се суочиле са проблемима у матичним државама не би биле на власти

ни два дана, са оваквом економском ситуацијом. Иначе, Европска унија захваљујући овим погрешним политикама и овим што се дешава више није глобални фактор. Она касни у технолошкој револуцији, вештачкој интелигенцији, између осам и десет година за Америком и Кином. Према томе, куд ћете већу последицу погрешних политика“, сматра Миливојевић.

Наш саговорник истиче још једну тему због које сматра да је Европа у проблему.

„Имиграција је проблем зато што се западна Европа обогатила, подигла и постала ово што јесте захваљујући колонијама. Када је престао колонијализам, када се Африка пробудила, када су истерали Французе из Нигера, Малија, Буркине Фасо... Наравно да се то вратило као бумеранг. Такође, Европа нема енергенте. Европа нема демографске ресурсе, нема минерала. Нема ништа. Западна Европа у таквим околностима, без колонија, са погрешном политиком, одрицања од руских енергената... Резултат је такав и то није крај. Ово је почетак. Штета се акумулира, производи политичке последице, а политичке последице долазе до директног изражаја. То је ова улица и све ово што се тамо дешава“, закључује Миливојевић.

Vreme: 15.10.2026 14:43

Medij: novosti.rs

Link: <https://www.novosti.rs/planeta/svet/1660233/ostra-poruka-moskve-nemamo-agresivne-namere-ali->

Autori:

Teme: Emanuel Makron

Naslov: OŠTRA PORUKA MOSKVE: Nemamo agresivne namere, ali nećemo trpeti ultimatum!

3683

RUSIJA nema agresivne namere prema Evropi, ali neće tolerisati razgovore zasnovane na pretnjama i ultimatumima, izjavio je stalni predstavnik Rusije pri OEBS-u Dmitrij Poljanski, prenose RIA Novosti.

- Rusija nema agresivne namere ni prema Holandiji, ni prema Poljskoj, ni prema Evropi u celini. Međutim, nećemo tolerisati da nam se obraćaju jezikom pretnji i ultimatumima - poručio je on na sednici Stalnog saveta OEBS-a.

Napomenuo je i da je Rusija prinuđena da priprema adekvatan vojni odgovor na provokacije NATO.

Vrhovni komandant Savezničkih snaga NATO-a u Evropi, general Aleksus Grinkevič, predstavio je ranije takozvanu "teoriju pobeđe" NATO-a, odnosno plan za odbijanje potencijalnog ruskog napada, pri čemu je i sam priznao da Alijansa ne očekuje takav napad. Potom su u Italiji počele vežbe NATO-a za nuklearno odvrćanje "Stedfast nun", u kojima učestvuje 17 zemalja članica Alijanse.

- Avijacija NATO-a uvežbava izvođenje nuklearnih misija, i to u neposrednoj blizini ruskih granica. Naravno, prinuđeni smo da na takve provokacije pripremimo adekvatan vojni odgovor. Tako bi postupila svaka država koja drži do sebe - poručio je Poljanski.

Stalni predstavnik Rusije postavio je i pitanje da li u Briselu shvataju da bi mogli da odu predaleko i svojim manevrima dovedu do direktnog nuklearnog sukoba na evropskom kontinentu.

Ukazao je i na to da Evropa ne odustaje od rusofobske utopije, nadajući se da će Kijev izdržati do trenutka kada se evropske zemlje pripreme za sukob s Rusijom.

Prema rečima stalnog predstavnika Rusije, činjenica da se predsednik Francuske Emanuel Makron na samitu NATO-a praktično hvalio time što su inicijative iz Enkoridža "sahranjene" potvrđuje da Evropa ne vidi nijedan drugi scenario osim pobeđe nad Rusijom.

- Uprkos tome što su ovi pusti snovi rusofobskih evropskih elita uzaludni i utopijski, one očigledno nisu spremne da ih se odreknu. Nadaju se da će Kijev, uz pomoć njihovog oružja, uspeti da se održi sve dok Evropa ne 'nabilduje mišiće' i ne bude spremna za direktan sukob s našom zemljom - naglasio je Poljanski.

Stalni predstavnik Rusije istakao je da ruski zvaničnici na najvišem nivou dosledno odbacuju tvrdnje da Rusija teži sukobu.

Predsednik Rusije Vladimir Putin više puta je odbacio tvrdnje da Rusija planira napad na zemlje NATO-a. Moskva je takođe isticala da nije zainteresovana za direktan vojni sukob sa Severnoatlantskom alijansom. Putin je u više navrata izjavio da Rusiju nije moguće pobediti niti zastrašiti njene građane i da će pobeđe pripasti Rusiji.

Moskva je više puta izražavala zabrinutost zbog jaćanja vojnih snaga tog vojnopolitičkog bloka u Evropi. U Kremlju su isticali da Rusija nikome ne preti, ali da neće zanemariti poteze koji potencijalno ugrožavaju njene interese.

Poljanski je napomenuo da zapadni mediji agresivno stvaraju iskrivljenu sliku stvarnosti među Evropljanima, nastojeći da spreče promenu raspoloženja javnosti u pravcu približavanja Rusiji.

- Nastojeći da spreče promenu raspoloženja javnosti u pravcu uspostavljanja dobrosusedskih odnosa s

Vreme: 15.10.2026 14:43

Medij: novosti.rs

Link: <https://www.novosti.rs/planeta/svet/1660233/ostra-poruka-moskve-nemamo-agresivne-namere-ali->

Autori:

Teme: Emanuel Makron

Naslov: OŠTRA PORUKA MOSKVE: Nemamo agresivne namere, ali nećemo trpeti ultimatum!

Rusijom, vodeći zapadni mediji agresivno stvaraju potpuno iskrivljenu sliku stvarnosti među običnim Evropljanima - rekao je Poljanski na sednici Stalnog saveta OEBS-a.

Kao primer, Poljanski je naveo nemačke medije, koji navode čitaoce da žive u izmišljenom svetu, pozivajući na povećanje podrške Ukrajini. Istovremeno je naglasio da je upravo Nemačka pretrpela veću štetu od drugih zemalja zbog prekida ekonomskih veza s Rusijom.

Stalni predstavnik Rusije pri OEBS-u osudio je i militarističke ambicije Berlina, a suzbijanje alternativnih stavova u nemačkim medijima ocenio je kao deo ciljane strategije mobilizacije stanovništva.

(RT Balkan)

Datum: 15.10.2026

Medij: TV Una

Emisija: Una dan/TV Una

Autori: Redakcija

Teme: Francuska u Srbiji, razno

	Početak	Trajanje
Emisija	15.10.2026 18:30:00	50.00
Prilog	15.10.2026 18:45:00	2.46

Naslov: Za srpskim stolom

[Pogledaj video prilog](#)

2703

Francuske autorke otkrivaju srpsku kuhinju

I na jugu Srbije su me malopre sasvim odlično svi razumeli, nazive jela i ovu drugu vest od koje sada krećemo.

A sada, nazive tih jela razumeju i tri prijateljice iz Francuske, koje su otkrile pravo bogatstvo srpske kuhinje, kulture i tradicije. Posle 4 putovanja i hiljada pređenih kilometara širom Srbije, svoja iskustva, autentične recepte i susrete sa ljudima pretočile su u knjigu "At the Serbian Table", je l', za srpskim stolom, koja kroz 121 specijalitet i više od 50 priča donosi jedinstven pogled na gastronomsku tradiciju cele naše zemlje. Istražujući Srbiju tokom godinu i po dana, autorke knjige "At the Serbian Table" provele su 8 nedelja na putu i obišle zemlju kroz sva 4 godišnja doba. Delile su trpezu sa više od 100 ljudi i uz njihovu pomoć definisale srpsku kuhinju, otkrivajući je postepeno, zalogaj po zalogaj. Svako poglavlje posvećeno je jednom regionu i specifičnim jelima koja su karakteristična upravo za taj kraj. Na primer, naša prva stanica bila je Užice u zapadnoj Srbiji, pa smo prvo poglavlje posvetili komplet lepinji. Posetili smo konkretnu pekaru i kroz tu priču predstavili ne samo jelo, već i istoriju pekare. Pored tradicionalnih recepata i ilustracija, ova knjiga donosi i tople, ljudske priče. Svako poglavlje, uz autentični specijalitet regije, predstavlja domaćine i porodice koje su autorke upoznale na putu.

Tu je lemeški kulen, koji se nalazi iz okoline Sombora, i imamo i ajvar iz Vranja koji pravi Jelena iz brenda "Ajvar sa Juga". Jelena nas je veoma srdačno dočekala i ugostila u svom domu.

Na stolu je i kačkavalj iz manastira Sukovo, koji se nalazi u blizini Pirota.

Svaki od ovih proizvoda nosi sa sobom priču o ljudima koji ga prave, njihovoj tradiciji i gostoprimstvu koje smo imali priliku da doživimo tokom putovanja. Kroz njihove priče i specijalitete otkrivale su, kako kažu, ne samo ukuse različitih krajeva, već i njihove običaje i nasleđe koje se prenosi s generacije na generaciju. Zaista mi je ovo pomoglo da shvatim da, kada odeš na jug, istok, zapad ili sever Srbije, imaš osećaj kao da si u dve različite zemlje koje ipak imaju mnogo toga zajedničkog.

Srbija je veoma raznolika i svaki njen kraj ima svoje običaje i tradiciju.

To mi je dodatno produbilo razumevanje Srbije i njene raznolikosti.

Zato, bez obzira da lićete krenuti na sever, među ravničarske salaše, na planinski zapad, bogat mirisnim kajmakom, ili na vatreni gurmanski jug, jedno je sigurno: u Srbiji se najbolje jede tamo gde se hrana sprema polako i sa dušom. Zato je ova knjiga više od recepata; ona je pozivnica da proputujete zemlju obrok po obrok, mesto po mesto i priču po priču. Iz Beograda mi je Đaković Una.

Vreme: 15.10.2026 21:03

Medij: tanjug.rs

Link: <https://www.tanjug.rs/svet/politika/290063/makron-upozorava-eu-da-do-kraja-godine-mora-da->

Autori: Izvor: TANJUG

Teme: Emanuel Makron

Naslov: Makron upozorava EU da do kraja godine mora da postigne dogovor o budžetu 2028-2034.

726

BRISEL - Predsednik Francuske Emanuel Makron upozorio je lidere zemalja Evropske unije da moraju da postignu dogovor o sedmogodišnjem budžetu Unije do kraja ove godine, jer bi nakon toga za Francusku bilo politički previše teško da ga podrži, izjavila su danas četiri evropska diplomata.

Tokom razgovora iza zatvorenih vrata, Makron je rekao da neće imati politički mandat da potpiše dogovor u periodu neposredno pred predsedničke izbore u Francuskoj, zakazane za april 2027. godine, navele su diplomate upoznate sa razgovorom, prenosi Politiko.

"Rekao je da od januara više neće biti političkog prostora" za postizanje dogovora, rekao je jedan od diplomata.

Kompletan sadržaj vesti dostupan je korisnicima Tanjugovih servisa

Vreme: 15.10.2026 21:03

Medij: tanjug.rs

Link: <https://pretplatnici.tanjug.rs/news/d22e9089-7f59-42d2-8893-0688d49bb2e9>

Autori: ir

Teme: Emanuel Makron

Naslov: Makron upozorava EU da do kraja godine mora da postigne dogovor o budžetu 2028-2034.

2319

BRISEL, 15. oktobra (Tanjug) - Predsednik Francuske Emanuel Makron upozorio je lidere zemalja Evropske unije da moraju da postignu dogovor o sedmogodišnjem budžetu Unije do kraja ove godine, jer bi nakon toga za Francusku bilo politički previše teško da ga podrži, izjavila su danas četiri evropska diplomata. Tokom razgovora iza zatvorenih vrata, Makron je rekao da neće imati politički mandat da potpiše dogovor u periodu neposredno pred predsedničke izbore u Francuskoj, zakazane za april 2027. godine, navele su diplomate upoznate sa razgovorom, prenosi Politiko. "Rekao je da od januara više neće biti političkog prostora" za postizanje dogovora, rekao je jedan od diplomata. Predsednik Evropskog saveta Antonio Košta zalaže se za to da lideri završe pregovore na samitu u decembru, pre nego što izbori u Francuskoj, Italiji i Poljskoj 2027. godine dodatno zakomplikuju pregovore. Međutim, pojedine vlade i zvaničnici EU ocenjuju da je takav rok veoma teško ostvariv. Jedan evropski diplomata ocenio je da je Makronova intervencija zapravo "pretnja da neće podržati" Koštin rok za decembar. "EU bi teško mogla da funkcioniše kada bismo morali da uzimamo u obzir sve lokalne izbore", dodao je on. Liderka francuske krajnje desnice Marin le Pen, koja prema anketama vodi u trci za naslednicu Makrona, obećala je da će, ukoliko dođe na vlast, prepoloviti doprinos Francuske budžetu EU. Le Pen je juče na konferenciji za novinare u Briselu optužila EU da ubrzava pregovore kako bi sprečila budućeg predsednika Francuske da učestvuje u odlučivanju o budžetu. Nekoliko evropskih lidera ne želi da se obaveže na rok do kraja godine, strahujući da bi vremenski pritisak mogao da oslabi njihovu pregovaračku poziciju. "Nećemo da potpišemo sporazum koji nije u interesu Italije samo da bismo ispoštovali rok. Sporazum ćemo da potpišemo tek kada bude dobar za Italiju", rekla je italijanska premijerka Đorđa Meloni juče pred italijanskim parlamentom. Vlade 27 članica EU podeljene su oko ukupne vrednosti budžeta za period od 2028. do 2034. godine, navodi portal. Lideri EU u Briselu razmatraju irski plan za budžet Unije za period od 2028. do 2034. godine, kojim bi ukupna sredstva bila smanjena za 159 milijardi evra, dok bi prema predlogu Evropske komisije, budžet trebalo da iznosi gotovo dva biliona evra. (Kraj) ir/sku

Vreme: 15.10.2026 21:10

Medij: blic.rs

Link: [https://www.blic.rs/vesti/svet/makron-vrsi-pritisak-na-lidere-eu-da-do-kraja-godine-usvoje-budzet-za-](https://www.blic.rs/vesti/svet/makron-vrsi-pritisak-na-lidere-eu-da-do-kraja-godine-usvoje-budzet-za-2028-2034)

Autori: Blic

Teme: Emanuel Makron

Naslov: Makron vrši pritisak na lidere EU da do kraja godine usvoje budžet za period 2028-2034

2113

Francuski predsednik Emanuel Makron upozorio je kolege lidere EU da moraju da postignu dogovor o sedmogodišnjem budžetu bloka do kraja godine jer će posle toga biti previše politički teško, rekla su četvorica evropskih diplomata. Njegove reči pojačavaju pritisak na EU da prevaziđe značajne razlike u narednim nedeljama. Tokom zatvorene diskusije u četvrtak uveče, Makron je rekao da neće imati politički mandat da potpiše sporazum neposredno pre francuskih predsedničkih izbora u aprilu 2027. godine, rekle su diplomate, koje su sve bile upoznate sa razgovorom. Makron je "rekao da, počev od januara, neće biti političkog prostora" za zaključivanje sporazuma, rekao je jedan od diplomata. Vlade 27 zemalja EU su podeljene oko ukupnog iznosa budžeta za period 2028-2034. Lideri koji se okupljaju u Briselu razgovaraju o irskom planu, koji predviđa smanjenje od 159 milijardi evra u tekućim cenama u odnosu na predlog Komisije od skoro 2 biliona evra. Predsednik Evropskog saveta Antonio Košta podstiče lidere da finalizuju pregovore tokom samita u decembru - pre nego što izbori u Francuskoj, Italiji i Poljskoj 2027. godine prete da poremete razgovore - ali neke vlade i zvaničnici EU rekli su da je takav vremenski okvir veoma nerealan. Jedan diplomata EU odbacio je Makronovu intervenciju kao "pretnju podršci [Kosti] na decembarskom roku". "EU bi bila neupravljiva ako bismo uzeli u obzir sve lokalne izbore", dodao je. Liderka francuske krajnje desnice Marin Le Pen, koja vodi u anketama da zameni Makrona, obećala je da će prepoloviti doprinose Francuske budžetu EU ako dođe na vlast. Tokom konferencije za novinare u Briselu u sredu, Le Pen je optužila EU da ubrzava pregovore kako bi sprečila sledećeg francuskog lidera da se izjasni. Nekoliko lidera nije spremno da se obaveže na rok do kraja godine, strahujući da će vremenski pritisak potkopati njihov uticaj u pregovorima. "Nećemo potpisati sporazum koji nam nije koristan samo da bismo ispunili rok", rekla je italijanska premijerka Đorđa Meloni parlamentu u sredu. "Potpisaćemo sporazum samo kada to bude ispravno za Italiju." BONUS VIDEO (Politiko)

Vreme: 15.10.2026 21:30

Medij: politika.rs

Link: <https://www.politika.rs/sr/clanak/793963/francuski-izbori-pretnja-za-dogovor-o-budzet-eu>

Autori: Politika onlajn

Teme: Emanuel Makron

Naslov: Francuski izbori "pretnja" za dogovor o budžet EU

2298

BRISEL - Predsednik Francuske Emanuel Makron upozorio je lidere zemalja Evropske unije da moraju da postignu dogovor o sedmogodišnjem budžetu Unije do kraja ove godine, jer bi nakon toga za Francusku bilo politički previše teško da ga podrži, izjavila su danas četiri evropska diplomata. Tokom razgovora iza zatvorenih vrata, Makron je rekao da neće imati politički mandat da potpiše dogovor u periodu neposredno pred predsedničke izbore u Francuskoj, zakazane za april 2027. godine, navele su diplomate upoznate sa razgovorom, prenosi Politiko. "Rekao je da od januara više neće biti političkog prostora" za postizanje dogovora, rekao je jedan od diplomata. Predsednik Evropskog saveta Antonio Košta zalaže se za to da lideri završe pregovore na samitu u decembru, pre nego što izbori u Francuskoj, Italiji i Poljskoj 2027. godine dodatno zakomplikuju pregovore. Međutim, pojedine vlade i zvaničnici EU ocenjuju da je takav rok veoma teško ostvariv. Jedan evropski diplomata ocenio je da je Makronova intervencija zapravo "pretnja da neće podržati" Koštin rok za decembar. "EU bi teško mogla da funkcioniše kada bismo morali da uzimamo u obzir sve lokalne izbore", dodao je on. Liderka francuske krajnje desnice Marin le Pen, koja prema anketama vodi u trci za naslednicu Makrona, obećala je da će, ukoliko dođe na vlast, prepoloviti doprinos Francuske budžetu EU. Le Pen je juče na konferenciji za novinare u Briselu optužila EU da ubrzava pregovore kako bi sprečila budućeg predsednika Francuske da učestvuje u odlučivanju o budžetu. Nekoliko evropskih lidera ne želi da se obaveže na rok do kraja godine, strahujući da bi vremenski pritisak mogao da oslabi njihovu pregovaračku poziciju. "Nećemo da potpišemo sporazum koji nije u interesu Italije samo da bismo ispoštovali rok. Sporazum ćemo da potpišemo tek kada bude dobar za Italiju", rekla je italijanska premijerka Đorđa Meloni juče pred italijanskim parlamentom. Vlade 27 članica EU podeljene su oko ukupne vrednosti budžeta za period od 2028. do 2034. godine, navodi portal. Lideri EU u Briselu razmatraju irski plan za budžet Unije za period od 2028. do 2034. godine, kojim bi ukupna sredstva bila smanjena za 159 milijardi evra, dok bi prema predlogu Evropske komisije, budžet trebalo da iznosi gotovo dva biliona evra, prenosi Tanjug.

Datum: 16.10.2026

Medij: Kurir

Rubrika Planeta

Autori: redakcija

Teme: Francuska

Naslov: Mogući neredi

Napomena:

Površina: 15

Strana: 14

FRANCUSKA

Mogući neredi

● Srednjoškolci u Francuskoj nastavljaju blokade uoči praznika Svih svetih, a poremećaji su zabeleženi u Marselju, Parizu i Lionu. Policijski sindikat „Alijansa nacionalne policije“ upozorava na mogućnost novih nereda tokom velikih protesta najavljenih za subotu.

Datum: 16.10.2026

Medij: Blic

Rubrika: Svet

Autori: redakcija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 545

Naslov: „Pretvoriću Evropsku komisiju u običan sekretarijat“

Strana: 7

Liderka francuske krajnje desnice Marine Le Pen obećala je da će Evropsku komisiju pretvoriti u "sekretarijat" koji će služiti državama članicama, u okviru plana za smanjenje veličine i moći Evropske unije ukoliko pobjedi na predsjedničkim izborima u Francuskoj sledeće godine.

Tokom proteklih 10 godina, Francuska je svedočila sprovođenju evropske vizije koja je potpuno suprotna onoj koju ču ja zastupati. Želeli su moćnu Evropu.

Dobili smo nemoćnu Evropu. Želeli su evropski suverenitet. Dobili smo samo razvodnjavanje nacionalnog suvereniteta - rekla je Marine Le Pen novinarima na konferenciji za medije u Briselu, nakon sastanka sa drugim evropskim liderima krajnje desnice.

Slabljenje EU

Na pitanje "Politika" kako bi smanjenje EU izgledalo u praksi, Le Pen, koja važi za jednu od glavnih kandidkinja u trci za naslednika predsednika Emanuela Makrona, kome ističe mandat, rekla je da bi EU trebalo da smanji obim svojih aktivnosti u oblastima u kojima je poslednjih godina proširila svoja ovlašćenja, poput spoljne politike, bezbednosti i javnog zdravlja.

Le Pen je obećala i da će zaustaviti Zelenu dogovor EU, za koji tvrdi da šteti ekonomskom rastu, kao i da će ukinuti institucije poput Evropskog komiteta regiona i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta.

Ne zavaravam se u vezi sa onim što Evropska komisija želi da se pretvori u državu, a mi to ne želimo. Zato ćemo joj se suprotstaviti - rekla je Le Pen.

LE PEN ZAPRETILO EVROPSKOJ UNIJI

Želeli su moćnu Evropu. Dobili smo nemoćnu Evropu. Želeli su evropski suverenitet. Dobili smo samo razvodnjavanje nacionalnog suvereniteta, rekla je Marine Le Pen

„Pretvoriću Evropsku komisiju u običan sekretarijat“

Iako je odustala od poziva da Francuska napusti Evropsku uniju, Le Pen i dalje izrazilo sumnju u Uniju i njene ambicije.

Ona i njena stranka Nacionalno okupljanje prošle nedelje najavili su da bi, ukoliko Le Pen pobjedi na predsjedničkim izborima, jednostrano smanjili godišnji doprinos Francuske budžetu EU za 11.1 milijardu evra, i to već od sledeće godine.

Manji budžet

Le Pen taj potez predstavlja kao neophodan za središnje katastrofalnog stanja francuskih javnih finansija. Do 2032. godine predlaže uštede od 140 milijardi evra. Međutim, njeni kritičari upozoravaju da bi takav potez mogao da izazove ozbiljan sukob sa Briselom, koji bi na kraju mogao da dovede i do izlaska Francuske iz Unije.

Le Pen boravi u Briselu

dan uoči sastanka lidera EU, na kojem će se voditi ključni razgovori o narednom sedmogodišnjem budžetu Unije. Predsednik Evropskog saveta Antonio Košta nadao se da će pregovori biti završeni pre izbora u Francuskoj, Italiji i Poljskoj 2027. godine, koji bi mogli da poremete dogovor.

Međutim, države članice ublažile su svoju posvećenost završetku pregovora do kraja

godine. Razlog je veliki raskol između štedljivijih zemalja, poput Nemačke, koje žele dodatno smanjenje budžeta, i država poput Francuske, koje podržavaju veću potrošnju na nivou EU.

Le Pen je ponovila optužbe da pokušaj Brisela da ubrza budžetske pregovore, čime bi se sprečilo da sledeća francuska vlada utiče na dogovor, predstavlja "demokratski skandal".

POČEO DVODNEVNI SAMIT EU U BRISELU

U Briselu traje dvodnevni sastanak Evropskog saveta koji će okupiti šefove država ili vlada zemalja članica Evropske unije, a teme samita biće budžet EU, energetika, podrška Ukrajini, odbrana, migracije i proširenje EU. Lideri EU na samitu će se fokusirati na pitanja koja se odnose na ekonomiju i na pružanje odgovora na izazove evropskoj konkurentnosti, uključujući cene energije, ali i na dugoročni budžet EU za period 2028-2034, navodi se u saopštenju sa sajta EK. Predsednik Evropskog saveta Antonio Košta, u pozivnom pismu, koje je prošle nedelje uputio liderima EU rekao je da Ukrajina ostaje ključni prioritet za Evropsku uniju i da će na samitu biti potvrđena podrška toj zemlji, kao i da će ukrajinski predsednik Volodimir Zelenski govoriti o operativnim potrebama zemlje uoči predstojeće zime. Osim toga, na samitu će se diskutovati i o ilegalnim migracijama, proširenju EU i reformi, uzimajući u obzir komunikaciju EK pod nazivom "Priprema za širu Uniju". Situaciji na Bliskom istoku kako bi se sagledala najnovija dešavanja, uključujući njihov uticaj na slobodu plovidbe, temeljni princip međunarodnog prava, i pomorsku bezbednost

Datum: 16.10.2026

Medij: Nova

Rubrika Svet

Autori: redakcija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 511

Naslov: Haos u Tirani, zapaljene banke i državne zgrade

Strana: 1,11

**DESETINE HILJADA STUDENATA
U SUKOBU SA POLICIJOM**

Strana 11.

**Haos u Tirani,
zapaljene banke
i državne zgrade**

Datum: 16.10.2026

Medij: Nova

Rubrika: Svet

Autori: redakcija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 511

Naslov: Haos u Tirani, zapaljane banke i državne zgrade

Strana: 1,11

Povređena su 23 policajca i još šest osoba, dok je 35 demonstranata privedeno

Masovni studentski protesti u Albaniji prerasli su u nasilne sukobe sa policijom, nakon što su desetine hiljada demonstranata izašle na ulice Tirane zbog sve većih troškova obrazovanja i korupcije.

Tokom nereda zapaljena je zgrada Ministarstva obrazovanja, kao i dve banke, dok su demonstranti gadali policajce kamenicama. Povređeno je najmanje 29 osoba, a 35 je privedeno.

Policija je upotrebila vodene topove i suzavac kako bi rasterala demonstrante koji su zapalili zgradu Ministarstva obrazovanja, prevrtali kontejnere i razbijali izloge lokalnih prodavnica. U požaru se našla i filijala Rafajzen banke u blizini ministarstva.

Prema navodima nadležnih, povređena su 23 policajca i još šest osoba, dok je 35 demonstranata privedeno.

Predsednik Albanije Bajram Begaj osudio je nasilje i pozvao na smirivanje situacije.

„Ustav i zakon moraju ostati granice za sve, bez izuzetka“, poručio je Begaj.

TRAŽE OSTAVKU EDIJA RAME

Reč je o najnasilnijim protestima do sada protiv premijera Edija Rame, koji je u maju prošle godine osvojio četvrti mandat, ali se od tada suočava sa sve većim nezadovoljstvom građana zbog optužbi za korupciju koje se povezuju sa visokim državnim zvaničnicima.

Demonstranti, međutim, ne vide ni opozicione političare kao prihvatljivu alternativu aktuelnoj vlasti.

„Ovo je revolucija. Dosta nam je mirnih protesta. Nećemo stati dok Rama ne podnese ostavku“, izjavila je studentkinja Lora, koja nije želela da otkrije prezime, dok je bacala kamenice na policiju.

Okupljeni su uzvikivali „Ostavka“ i „Policija kriminala“.

Organizatori protesta navode da su glavni razlozi nezadovoljstva loši uslovi na univerzitetima, rast troškova vi-

DESETINE HILJADA STUDENATA U SUKOBU SA POLICIJOM

Haos u Tirani, zapaljane banke i državne zgrade

Foto: Armand NINANI / AFP / Polimedia

NI RAZLOZI NEZADOVOLJSTVA LOŠI USLOVI NA UNIVERZITETIMA, RAST TROŠKOVA VISOKOG OBRAZOVANJA, NEDOVOLJNA FINANSIJSKA PODRŠKA STUDENTIMA I SLABE MOGUĆNOSTI ZAPOSŁJAVANJA NAKON DIPLOMIRANJA

sokog obrazovanja, nedovoljna finansijska podrška studentima i slabe mogućnosti zapošljavanja nakon diplomiranja. Prema izveštajima albanskih medija, protesti su se u sredu proširili i na univerzitete u Elbasanu i Skadru.

NEZADOVOLJSTVO TINJA MESECIMA

Nasilni protesti predstavljaju kulminaciju višemesečnog nezadovoljstva vladom Edija Rame. Tokom leta održan je niz mirnih demonstracija, koje su prvobitno podstaknute kontroverznim planovima za izgradnju luksuznog turističkog kompleksa na netaknutoj južnoj obali Albanije. Projekat, iza kojeg stoji Džared Kušner, zet američkog predsednika Donalda Trampa, izazvao je veliko protivljenje javnosti i postao predmet pravnih sporova.

Aktuelni protesti deo su i šireg talasa studentskog nezadovoljstva širom Evrope zbog uslova obrazovanja i rastućih troškova života. U Francuskoj srednjoškolci već nedeljama protestuju i blokiraju škole,

zahtevajući više nastavnika i bolje uslove za obrazovanje. Upozoravaju da dotrajale školske zgrade i pretrpane učionice ozbiljno ugrožavaju kvalitet nastave.

REAGOVALA I EU

Albanska vlada oštro je osudila nasilje tokom protesta.

Potpredsednica vlade Albana Kočiju poručila je da pravo na protest ne može biti opravdanje za uništavanje imovine i napade na policiju.

„Protest je legitimno pravo, ali ne može biti izgovor za nasilje, uništavanje grada ili brutalne sukobe nasred ulice. Pozivam studente i sve građane koji veruju u pravo na protest da se distanciraju od nasilja i vandalizma“, napisala je Kočiju na Fejsbuku. Policija je takođe pozvala na smirivanje situacije, upozoravajući da će svi koji napadaju policajce, pale objekte ili uništavaju imovinu odgovarati pred zakonom. Na događaje u Tirani reagovala je i Evropska unija, kojoj Albanija teži da pristupi. Delegacija EU u Tirani izrazila je zabrinutost zbog „nasilne eskalacije protesta“, ali i zbog navoda da je policija upotrebila prekomernu silu protiv demonstranata i novinara.

„Primili smo k znanju navode o prekomernoj upotrebi sile od strane policije prema demonstrantima i novinarima“, saopštila je Delegacija EU.

Brisel je pozvao na hitnu istragu svih spornih događaja i apelovao na obe strane da smire tenzije.

Foto: Armand NINANI / AFP / Polimedia

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: Filip Rodić

Teme: Emanuel Makron; Francuska

Napomena:

Površina: 1693

Naslov: SRBIZACIJA FRANCUSKE

Strana: 9,10,11

НЕМИРИ У ФРАНЦУСКОЈ

ФОТО: BETA AP / GEERT VANDEN WIJNGAERT

СРБИЗАЦИЈА ФРАНЦУСКЕ

Не тако давно, пре само две недеље, у прошлом броју „Печата“ писали смо о „југословенизацији“ Велике Британије, пошто су тамошњи догађаји подсетили на почетак југословенске кризе, односно распада СФРЈ. Иронија судбине је хтела да већ сада дође време да о **немирима који су захватили Француску** пишемо као о „србизацији“ те земље

Пише **ФИЛИП РОДИЋ**

Француска је земља у којој се револуционарна традиција готово подразумева као део националног идентитета. Од 1789. године, преко Париске комуне, до маја 1968. (прва обојена револуција у историји), побуна против власти има посебно место у француској политичкој митологији. То, међутим, има и своју цену. Када се сва-

ка генерација васпитава у уверењу да је побуна најузвишенији облик грађанске врлине, онда није тешко да се незадовољство претвори у политичку светковину, а политичка светковина у уверење да правила на улици не важе.

Блокаде школа, сукоби с полицијом, запаљени контејнери на улицама и политичари који се утркују у томе ко ће гласније подржати или осудити побуну. Све то, наравно, у име демократије, правде, будућности младих

и других узвишених циљева. Један од разлога за незадовољство су лоши услови у школама, што се, између осталог, оличава у недостатку клима-уређаја у учионицама. Али велики део младих који протестују исто тако би протестовали да се почело с уградњом клима-уређаја, јер то штети борби против климатских промена. Побуна ради побуне је оно што њих мотивише иако изговори могу бити најразличитији. Не заборавимо

да париске улице последњих година горе и када Пари Сен Жермен освоји Лигу шампиона. Не треба сметнути с ума ни да они који најватреније (у дословном смислу) заступају „интересе средњошколаца“ и нису баш из групе „средњошколаца који желе да уче“ (исто у дословном смислу, иако је игра речима намерна).

ПРЕВЕНТИВНИ УДАР Де јуре, француски средњошколци и студенти имају своје разлоге »

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: Filip Rodić

Teme: Emanuel Makron; Francuska

Napomena:

Površina: 1693

Naslov: SRBIZACIJA FRANCUSKE

Strana: 9,10,11

za nezadovoljstvo. Nedostatak nastavnika, loši uslovi u školama, budžetska ograničenja i nezvesnost u pogledu budućnosti nisu izmišljeni problemi. Ali razloga za nezadovoljstvo ima uvek i svuda. Nikada nije sve idealno. Posebno nije sve idealno u današnjoj Francuskoj, koja ide silaznom putanjom i koju mnogi osnovano nazivaju „evropskim bolesnikom“. Pre svega zbog dужничке krize koja se pomalja iz horizonta. Problem je u tome što se ono što je počelo kao nezadovoljstvo obrazovnim sistemom sve više uklapa u mnogo širu političku sliku. Jer Francuska više nije samo zemlja u kojoj se Emanuel Makron bori sa posledicama sopstvene politike. To je zemlja u kojoj se priprema odlučujuća bitka za njegovo političko nasleđe, a možda i za budućnost читавог француског политичког поретка, a samim tim i evropskog. Jer ako su francuski duгови razlog za pad evra u odnosu na dolar, onda

i промена власти може изазвати ланчану реакцију на читавом континенту, а либерални естаблишмент то никако не жели.

Макрон одлази, али проблем који је његов долазак требало да реши остаје. Француска је, подсетимо, изабрала Макрона и да би зауставила Марин ле Пен. Потом га је поново изабрала из истог разлога. Тако је створен својеврстан политички систем у којем се део бирачког тела не опредељује толико за одређеног кандидата колико против другог. Републикански фронт, односно окупљање различитих политичких снага ради спречавања победе деснице, постао је један од главних инструмената тог система.

Али шта када тај инструмент више не функционише као некада? Шта када страх од Лепенове, односно њеног Националног окупљања више није довољан да у други план потисне незадовољство због економске ситуације, имиграције, безбедности

и стања јавних служби? Шта када се покаже да се бирачи не могу бесконачно убеђивати да гласају за једне само зато што су други гори, односно „фашисти“?

Ту почиње да се назире политичка функција актуелних протеста. Према анкетама које су објављивали француски и међународни медији, десница коју персонификује Лепенова, а чији би кандидат могао бити и њен „шегрт“, млади Жордан Бардела, јесте фаворит на предстојећим председничким изборима 2027. године, док се екстремни левићар Жан-Лик Меланшон издваја као један од њених могућих противника у другом кругу. Алтернатива би могла бити откривање неког новог Макрона, кандидата извученог из шепира, измишљеног у тренутку, али питање је да ли би то могло поново да прође. То не значи да су избори већ одлучени, нити да је сваки протестни захтев производ страначке режије. Али значи да се у Француској улични сукоби одвијају у

тренутку када се политичке снаге припремају за борбу у којој више није извесно да ће центар успети да сачува доминацију.

У таквим околностима, сваки масовни протест постаје и политички ресурс, могући „превентивни удар“ против деснице. За левицу, то је прилика да мобилише младе, да их извуче из апстиненције и да их веже за антидесничарску политичку агенду. Ипак, за десницу, ово је прилика да се представи као снага реда, стабилности и заштите грађана од хаоса. А за политички центар, који се налази између двеју све израженијих крајности, то је још један подсетник да је изгубио способност да сам одређује правила игре.

Ништа у томе није необично. Не би било први пут да политичке партије покушавају да искористе незадовољство које (ни)су саме створиле. Али постоји разлика између политичке подршке неком протесту и покушаја да се протест претвори у замену за изборну борбу. У првом случају, странка подржава захтеве грађана. У другом, захтеви грађана постају средство за остваривање страначких циљева, а улица добија улогу коју би у демократском систему требало да имају избори и институције. Врло сличну ситуацију имали смо и овде, у Србији. Не мислимо само на „републикански фронт“ који је створен против

Макрон одлази, али проблем који је његов долазак требало да реши – остаје. Француска је, подсетимо, изабрала Макрона и да би зауставила Марин ле Пен. Потом га је поново изабрала из истог разлога. Тако је створен својеврстан политички систем у којем се део бирачког тела не опредељује толико за одређеног кандидата колико против другог. Републикански фронт, односно окупљање различитих политичких снага ради спречавања победе деснице, постао је један од главних инструмената тог система

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: Filip Rodić

Teme: Emanuel Makron; Francuska

Napomena:

Površina: 1693

Naslov: SRBIZACIJA FRANCUSKE

Strana: 9,10,11

ФОТО: BETA/ATV/THIBAUT CAMU

Александра Вучића. Кад смо већ код тога, могли бисмо писати и о својеврсној „французизацији“ Србије, јер овде имамо практично кандидате извучене из шешира попут Макрона пошто се показало да постојећи политички актери нису адекватна „брана“ за Вучићеву победу на изборима.

РЕВОЛУЦИЈА КАО ИЗБОРНИ ПРОГРАМ

Још једна сличност са Србијом јесте претварање револуције као такве у предизборни програм. Жан-Лик Меланшон и његова Непокорена Француска не сакривају своје противљење десници Марин ле Пен. То је њихово политичко право. Исто тако, имају право да подржавају протесте и да покушају да придобију младе бираче. Проблем настаје када се политички противник не представља као конкурент чију победу треба спречити на изборима, него као опасност толико велика да се против ње оправдавају готово сва средства. Тада више није довољно понудити бољи економски програм, убедљивију социјалну политику или способности људе. Неопходно је створити атмосферу ванредног стања, у којој политичка расправа постаје морални сукоб, а сваки покушај нормализације прилика може да се прогласи издајом.

Десница, наравно, има своје интересе у томе да протесте представи као доказ да је Фран-

Једно од главних жаришта протеста и немира у почетку било је париско предграђе Сен Дени у којем је градоначелник афричког порекла Бали Багајоко био више него беневољант (постоје оптужбе да је и учествовао) спрам оних који су палили школу за коју би требало да је он одговоран. Сен Дени је, у извесној мери, француско Косово и Метохија

цуској потребна чврста рука. И њој одговара поларизација у којој се сваки сукоб претвара у потврду њених упозорења. Зато би било наивно прихватити сваку оптужбу да либерални естаблишмент који овога пута у екстремној левици види сламку спаса намерно производи хаос. Али било би једнако наивно правити се да политичке партије не препознају прилику када им се она појави пред очима.

Када се приближавају избори, улица никада није само улица. Она постаје слика будућности коју једни желе да спрече, а други да наметну. У Француској се зато иза сукоба око школа све јасније назире сукоб око питања ко ће наследили Макрона и да ли ће досадашњи политички зид против Лепсенове издржати још једну изборну утакмицу.

А „будућност“ коју једни желе да наметну се може описати у једној слици – једно од главних жаришта протеста и немира у почетку било је париско предграђе Сен Дени у којем је градоначелник афричког порекла Бали Багајоко био више него

беневољант (постоје оптужбе да је и учествовао) спрам оних који су палили школу за коју би требало да је он одговоран. Сен Дени је, у извесној мери, француско Косово и Метохија. Као што је Косово и Метохија колевка српске духовности и државности, тако и Сен Дени заузима централно место у француској националној историји. У Базилици Сен Дени сахрањени су скоро сви француски краљеви – од Хлодовеха I и Ига Капета, па све до Луја XVI и Марије Антоанете. Зато се ово место историјски сматра светилиштем француске монархије и нације. Са друге стране, Сен Дени је данас место са једном од највиших стопа замене становништва у Француској у којем огромну већину становништва чине досељеници из Африке и са Блиског истока и њихови потомци, са доминантним утицајем исламске културе.

Слична ствар дешава се широм Европе. Не мислимо само на то да су се немири из Француске пренели и на Белгију у чијој престоници, на пример,

аутохтоно становништво чини само 10 процената младих, него и у Шведској, где је левица победила управо захваљујући гласовима миграната, или Великој Британији где се одвија интензиван процес исламизације под плаштом еколошко-левичарских политика. Потпредседник Зелених Енглеске и Велса је, на пример, исламиста Мотин Али. И тамо је на неким протестима забрањено истицати националне симболе као што је то код нас у Новом Пазару или, онедавно, у Нишу.

Док се за протесте „Жутих прслук“ пре скоро десетак година могло тврдити да су побуна аутохтоног француског становништва због јасних социјално-економских проблема укључујући и имиграцију (због чега су их извесни домаћи социолози називали побуном „браон прслук“ алудирајући на нацисте), актуелни нереди иако, можда, нису изазвани са политичким циљем, претворени су у борбу против француског суверенизма. То ће временом постати још јасније. **П**

Datum: 16.10.2026

Medij: Blic

Rubrika Tema dana

Autori: redakcija

Teme: Emanuel Makron; Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 1699

Naslov: TRAMP BI DOŠAO U SRBIJU SAMO AKO JA POBEDIM

Strana: 1,2,3

VUČIĆ O MOGUĆOJ POSETI AMERIČKOG PREDSEDNIKA

TRAMP BI DOŠAO U SRBIJU SAMO AKO JA POBEDIM

Ukoliko ostanem nešto ili ostanem neko u državi, predsednik vlade ili potpredsednik vlade, bilo šta od toga, verujem da bismo mogli da obezbedimo da Donald Tramp dode. U suprotnom, evo sad kažem: neće doći sigurno, prosto, videćete kakva će politika da se vodi - rekao je Aleksandar Vučić

**O ZAHTEVU DA SRBIJA PLATI
ODŠTETU CRNE GORE HRVATSKOJ:**

**ĐALJE RUKE OD NAŠEG
DŽEPA, NI JAČI NAS
NISU REKETIRALI**

Datum: 16.10.2026

Medij: Blic

Rubrika: Tema dana

Autori: redakcija

Teme: Emanuel Makron; Francuska u Srbiji, politika

Naslov: TRAMP BI DOŠAO U SRBIJU SAMO AKO JA POBEDIM

Napomena:

Površina: 1699

Strana: 1,2,3

**Vučić o mogućoj poseti američkog
predsednika našoj zemlji**

TRAMP BI DOŠAO U SRBIJU SAMO AKO JA POBEDIM

Govoreći o spoljnoj politici, Vučić je rekao da bi mogao da organizuje posetu američkog predsednika našoj zemlji do kraja njegovog mandata, ali je naglasio da on ne bi došao u Srbiju ako bi pobedili politički protivnici „Ujedinjene Srbije“ jer „videćete kakva će politika tad da se vodi“.

EKIPA „BLICA“

Nosilac liste „Aleksandar Vučić – Ujedinjena Srbija“ Aleksandar Vučić rekao je, odgovarajući na pitanje da li postoji mogućnost da bi predsednik SAD Donald Trump do kraja mandata mogao da poseti Srbiju, da veruje da bi. Vučić je dodao da, ako on bude na funkciji predsednika ili

potpredsednika vlade posle izbora 25. oktobra, to može da bude obezbeđeno.

– Ukoliko ostanem ‘nešto’ ili ostanem ‘neko’ u državi, predsednik vlade ili potpredsednik vlade, bilo šta od toga, verujem da bismo mogli da obezbedimo da Donald Trump dođe. U suprotnom, evo sad kažem: neće doći sigurno, prosto, videćete kakva će politika da se vodi – rekao je Aleksandar Vučić.

Vučić je istakao da je Srbija na evropskom putu i da Srbija tu mora da bude, ali vrlo racionalno, uz razumevanje poruka koje Evropa šalje. Govoreći o predstojećim izborima, on je rekao da je odlično razumeo šta Evropa poručuje imenovanjem posmatrača

On je istakao da je Srbija na evropskom putu i da Srbija tu mora da bude, ali vrlo racionalno, uz razumevanje poruka koje Evropa šalje.

Govoreći o predstojećim izborima, on je rekao da je odlično razumeo šta Evropa poručuje imenovanjem posmatrača.

– Ja sam odlično razumeo šta su nam poručili Siderovim imenovanjem. Jasno mi je šta će da rade ovde, isto ono što su radili prošli put: da podižu tenziju, da obmanjuju javnost. Oni su pogazili kodeks posmatrača prošli put, ali ćemo imati ovog puta i ruske posmatrače, imaćemo i američke posmatrače, imaćemo posmatrače iz mnogih drugih zemalja, tako da će biti posmatrača iz mnogo zemalja i oni će moći da donose svoje

Foto: Tanjug foto Amir Hamzić

Datum: 16.10.2026

Medij: Blic

Rubrika: Tema dana

Autori: redakcija

Teme: Emanuel Makron; Francuska u Srbiji, politika

Naslov: TRAMP BI DOŠAO U SRBIJU SAMO AKO JA POBEDIM

Napomena:

Površina: 1699

Strana: 1,2,3

Foto: ead foto Ron Sachs / POOL

zaključke - rekao je Vučić.

Francuska kao primer

Govoreći o svojoj ranijoj izjavi o nemirima u Francuskoj gde je ocenio da je u pitanju "rušenje jedne evropske sile iz mnogo razloga", Vučić je, na pitanje koji su to razlozi i ko ruši Francusku, ocenio da su u pitanju faktori i iz Evrope i van Evrope.

Vučić je ukazao da najveća francuska desničarska partija Nacionalno okupljanje nije podržala nemire koji u toj zemlji traju od prošlog meseca.

- Nisu hteli da koriste to i da dobijaju tu vrstu podrške i glasova. Zato što su odgovorni ljudi. Znaju da će da uzmu vlast za nekoliko meseci i neće u tome da učestvuju, i neće to da rade. Dobro razumeju da različiti faktori spolja i iz toga stoje. Ima sila i van Evrope, a ima sila i u Evropi koje su za to zainteresovane - rekao je Vučić.

On je rekao da je Francuska velika nuklearna sila, i da raspolaže sa mnogo nuklearne energije.

- Ne pričam samo o nuklearnom oružju i orudu, pri-

Nijedna zemlja se nikada tako i toliko brutalno ni u čije izbore nije mešala kao Hrvatska u naše. Nikada. I ja mislim da bi to ljudima trebalo mnogo toga da pokaže, predstavi i prikaže, smatra Vučić

čam i o nuklearnoj energiji. Francuska nema problema sa strujom i cenom struje, to mnogima smeta - rekao je Vučić.

On je naveo da, sa druge strane Francuska ima probleme sa deficitom, i javnim dugom.

To su problemi Francuske, ali Francuska je svakako imala i lidera koji se nametao i kao evropski lider, i zato je bilo potrebno rušenje Francuske. Ako neko misli da se to desilo zato što se najbogatijoj francuskoj deci nisu sviđali toaleti u njihovim školama, onda ja tim ljudima nemam šta da dodam - rekao je Vučić.

Na pitanje da li je on o tome razgovarao sa francuskim predsednikom Emanuelom Makronom, Vučić je rekao da nisu o tome razgovarali i da on neće da zlupotrebljava prijateljstvo i zove ga tokom predizborne kampanje.

Hrvatsko mešanje

Govoreći o spoljnopoličkim odnosima, kao i o relacijama sa zemljama u regionu, Vučić je pomenio Hrvatsku kao primere zemlje koja se često mešala u naše unutrašnje stvari.

- Važno je da da ostane trag da smo znali da se Hrvatska najotvorenije mešala u naš izborni proces. Dakle, uputili smo protestnu notu. Nijedna zemlja se nikada tako i toliko brutalno ni u čije izbore nije mešala kao Hrvatska u naše. Nikada. I ja mislim da to ljudima bi trebalo da mnogo toga pokaže, predstavi i prikaže. Što se tiče revolucionarnog terora, oni već dve godine sprovode gotovo pravi revolucionarni teror, samo što još nisu napravili koncentracione logore.

Osvrnuo se i na veze Studentske liste sa Kurtijem i njegovim saradnicima u albanskim listama na jugu Sr-

WWW.BLIC.RS / 16. OKTOBAR 2026. PETAK / Tema dana / 3

O OPŠTETI HRVATSKOJ: MICITE RUKU IZ NASEG DŽEPA

Vučić je rekao da Srbija neće plaćati odštetu Crnoj Gori i Hrvatskoj, nakon što je potpredsednik Skupštine Crne Gore Mirsad Nurković izneo zahtev da Srbija preuzme i plati odštetu Crnoj Gori. Vučić je rekao da "ne dozvoljava da nas ponište kao državu". - Da bi ljudi razumeli o čemu je reč. Hrvatska sada, naravno, sili se kao članica Evropske unije i NATO-a, pošto joj baš ne ide to što se sili, ne uspeva baš na Srbiji, jer ako ništa, postoji neki Vučić koji im se suprotstavlja, i to im se suprotstavlja javno, i ne dozvoljava da Srbija bude unižena. A što se njih tiče, oni gledaju da ispune: gde ovi iz Hrvatske, gde ovi iz Zagreba okom, oni skokom. I sad je njima u Zagrebu palo na pamet da im je Crna Gora dužna 2.700.000.000, za šta,

bogzna, kao da je važno. Stručnjak je rekao da mi to platimo, ali ovo je država slobodnog i slobodarskog naroda, koja neće da plaća reket nikome - pojasnio je Aleksandar Vučić. Vučić je istakao da Srbija neće pristati na takve zahteve, a zatim poručio da neće plaćati odštetu ni Crnoj Gori ni Hrvatskoj. - Ovo je država slobodnog i slobodarskog naroda, koji neće da plaća reket nikome, ni Crnoj Gori ni Hrvatskoj. Mi nismo plaćali reket ni najvećim svetskim silama, a ne vama da plaćamo reket. Tako da, samo sam odgovorio, to što ste hteli da zavučete ruku u džepove građana Srbije, miči ruke odatle i vraćaj dole ruke - naveo je.

bije, ali i na podršku koju im daje Kurtijev saradnik Nenad Rašić.

- S tim u vezi, ne smeta im saradnja sa Albijinom Kurtijem, hteo to neko da prizna ili ne, ali to je tako, činjenice, to nam govore. A šta izvinite? A šta izvinite da ne prizna? A šta da ne prizna? Ko je vodio kolo u Nišu? Ko je danas javno podržao najvećim svojim saopštenjem "desna ruka Albijina Kurtija, Nenad Rašić? Njegov sin vam je vodio kolo. Što se pravite naivni? Nenad Rašić danas je izdao saopštenje. Kaže: "Podržati studente". Podržati studente u ovom kritičnom momentu za nas je obaveza. Glasanje za studentsku listu je iznad svega civilizacijski. Samo ti, samo ti ljudi moraju da znaju šta je civilizacijski čin. Moraju da znaju to. Nenad Rašić se zalaže za nezavisno Kosovo i kaže da je ta stvar ne samo gotova, već i da je ona dobra za srpski narod - naveo je i dodao:

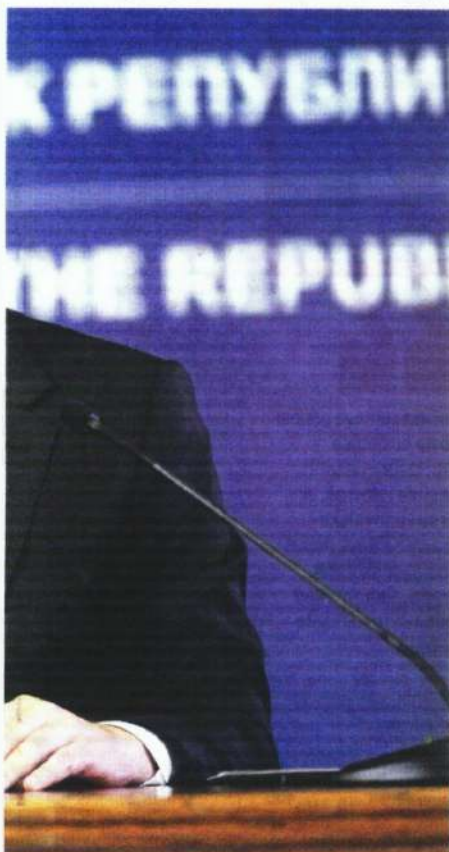
Hoću čistu većinu

Vučić je rekao da ga zanima samo "čista većina" nakon izbora i da će u tom slučaju biti jasno ko ima pravo da formira vlast.

- Ukoliko bih dobio poverenje, imali bismo čistu većinu u Skupštini. Jer ukoliko ne budemo imali čistu većinu, nećemo ni imati većinu. Dakle, da to bude jasno. Sa druge strane, kao predsednik republike mogao sam da svojim savetima utičem na nekoga, mogao sam da neformalno vršim pritisak na nekoga u vladi, ali to nikakvog smisla nije imalo i ne bi imalo, jer

SRDANOVIĆ OPET ODBIO DUEL

Vučić je ponovo rekao da je Ilija Srdanović odbio TV i radio duel i da time Studentska lista "ponižava građane". - Srdanović je izbegao i TV i radio duel. To ponižavaju građane, ne mene. Ali ponosan sam na ljude koji su mogli da pređu na njihovu stranu, da budu socijalno prihvatljivi pre godinu, godinu i po dana. Ali ljudi su osetili da ti ljudi rade protiv države, i ma koliko uvreda trpeli, i u porodici, i na poslu, i na svakom mestu, ljudi su ostali čvrsti i jedinstveni - rekao je.

Datum: 16.10.2026
Medij: Večernje novosti
Rubrika: Bez naslova
Autori: redakcija
Teme: Francuska

Napomena:
Površina: 377

Naslov: NASILJE OKOVALO TIRANU

Strana: 13

ВЕЛИКЕ СТУДЕНТСКЕ ДЕМОНСТРАЦИЈЕ ПОТРЕСАЈУ ПРЕСТОНИЦУ АЛБАНИЈЕ

ДЕМОНСТРАНТИ су преплавили улице Тиране, нападајући владине институције и захтевајући оставку премијера Едија Раме. Разбијали су прозоре, нападали банке и запалили зграду Министарства просвете. Полиција је употребила сузавац, водене топове и силу како би растерала окупљене. Повређено је најмање 89 особа, укључујући 61 полицајца. Десетине студентки су приведене, а до сада је забележено више од 65 хапшења.

НАСИЛЈЕ ОКОВАЛО ТИРАНУ

Протести за побољшање услова у образовању претворили се у пакао

Организатори наводе да су протести покренути због вртоглавог раста тро-

шкова високог образовања, лоших услова на универзитетима, недостатка

финансијске подршке и веома малих изгледа за запослење. Студентски

покрет се, међутим, спојио са ширим, вишемесечним антивладним покретом, а ескалација немира последица је комбинације економског незадовољства и покрета против корупције, подстакнутог недостатком транспарентности у вези са пројектом изградње луксузног туристичког комплекса на јужној обали Албаније, иза којег стоји Царед Кушнер, зет америчког председника Доналда Трампа.

Ови немири представљају до сада најозбиљнији политички изазов

за премијера Едија Раму, који је категорички одбио да поднесе оставку. Он је изјавио новинарима да се "владе мењају путем демократских избора", изразио спремност да разговара о трошковима образовања, али је оштро осудио уништавање јавне имовине. Лидер опозиционе ДПА Сали Бериша је, с друге стране, отворено похвалио студенте, назвавши их "лавовима" на улицама. Председник Албаније Бајрам Бегај позвао је учеснике протеста на уздржаност и одговорност. ■

Фото: AP

СИНДИКАТ "АЛИЈАНСА НАЦИОНАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ" У ФРАНЦУСКОЈ УПОЗОРАВА НА НОВЕ ОПАСНЕ НЕРЕДЕ

СУТРА ОЧЕКУЈУ ЦРНИ ДАН

СРЕДЊОШКОЛЦИ у Француској настављају блокаде уочи празника Свих светих, а поремећаји су забележени у Марсељу, Паризу и Лиону. Блокаде су и даље на снази у центру Марсеља, у шестом париском арондисману и околини главног града. У департману Рона, првенствено

у Лиону и околним местима, поремећен је рад 13 средњих школа и три универзитета. Генерални секретар синдиката "Алијанса националне полиције" Фабјен Ванхемелрик затражио је одговорност појединих руководиоца, рекавши да су "срамота за полицијске снаге и

да немају шта да траже у полицији". А поводом демонстрација најављених за сутра Ванхемелрик каже: "Очекујемо црни дан". ■

них за сутра Ванхемелрик каже: "Очекујемо црни дан". ■

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Svet

Autori: Bojan Bilbija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1729

Naslov: TRAMPOV I PUTINOV "DIZEL-DIL"

Strana: 28,29,30

ТРАМПОВ И ПУТИНОВ „ДИЗЕЛ-ДИЛ“

Договор о испорукама руског дизела у САД је пример како Руси и Американци нађу заједнички језик када су њихови интереси у питању и добра лекција за Европу која и даље мисли да је снажна и утицајна

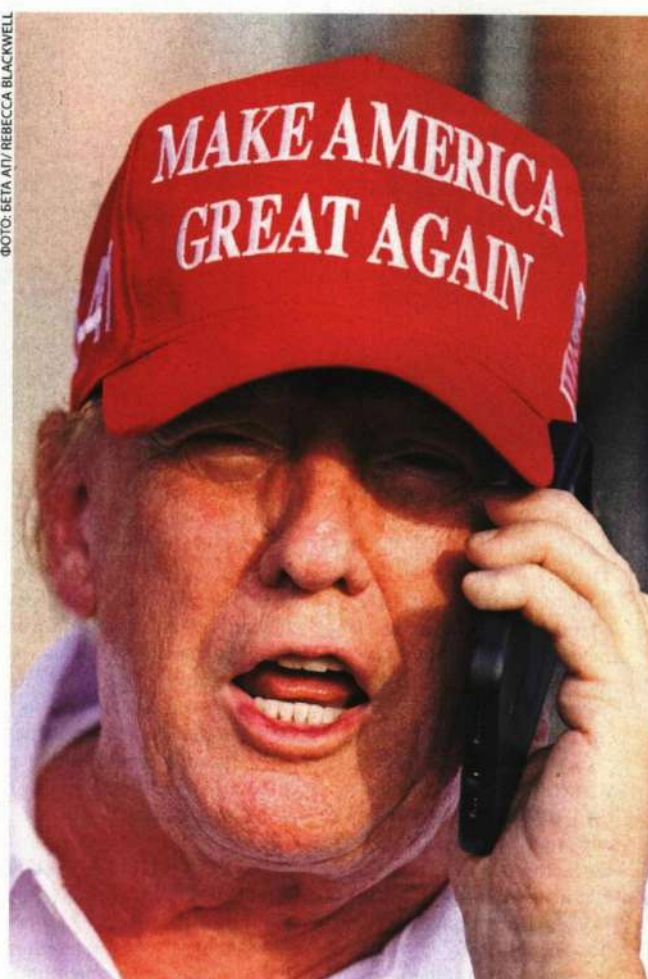
Председници Русије и САД Владимир Путин и Доналд Трамп постигли су прошле недеље споразум који ће омогућити Москви да извози своје нафтне деривате, пре свега дизел који је дефицитаран свуда на Западу. Лидери две суперсиле разговарали су телефоном, а по окончању разговора, како је навео Путинов помоћник Јуриј Ушаков – није дан од њих није желео први да спусти слушалицу. Ово је још један пример како Руси и Американци нађу заједнички језик када су њихови интереси у питању и још једна добра лекција за Европу која и даље мисли да је довољно снажна и утицајна да чврсто везује Вашингтон за себе. Напротив, Трампов потез је управо у складу са његовим предизборним слоганом „Америка на првом месту“. И

Пише
БОЈАН БИЛБИЈА

за Путина су, наравно, интереси Русије на првом месту. За Европу и њене интересе у овој дипломатској једначини нема места. Тако се, мало-помало, често и заобилазним путевима, остварује договор Путина и Трампа са Аљаске, иако су сви већ можда помислили да од тога нема ништа. Кроз овај договор о дизелу могу се назрети и будући споразуми и аранжмани САД и Русије, који су у овом тренутку још увек „иза хоризонта“. Како време буде одмицало, то ће се Европи још

FOTO: BETA AT/REBECCA BLACKWELL

мање допадати. И нико неће моћи да каже да нису сами за то криви.

НИЖЕ ЦЕНЕ ДИЗЕЛА – ДОБРА ВЕСТ ЗА ЦЕО СВЕТ

После разговора са Трампом огласио се и руски лидер, рекавши да је Москва „спремна да испоручује нафту на америчко тржиште и у друге државе света“. Европу није помињао. Владимир Зеленски је договор назвао „испољавањем слабости“, на шта је амерички председник само кратко захвалио

Путину „за добар и потребан договор“. Зеленски је био веома љут и повукао је своју делегацију са мировних преговора у Мајамију. Директно је оптужио САД и Русију да користе Украјину као покриће за „постизање својих дилова“, чак је споразум двојице лидера назвао „поклоном Путину“. „Сматрам да наш тим користе само као параван. То није поштено, није партнерски. Свако слабење санкција без реалних споразума о прекиду ватре биће схваћено као слабост и водиће наставку рата“, нагласио је шеф кијевског режима. Овом изјавом додатно је изиритирао Трампа, који од почетка свог мандата има веома мало симпатија за Зеленског и његов рат. Сада ће сигурно имати још мање. Путина и Трампа овим претњама није нимало импресионирао.

Већ 10. октобра, у суботу, дан након постизања историјског

Владимир Зеленски је договор назвао „испољавањем слабости“, на шта је амерички председник само кратко захвалио Путину „за добар и потребан договор“. Зеленски је био веома љут и повукао је своју делегацију са мировних преговора у Мајамију. Директно је оптужио САД и Русију да користе Украјину као покриће за „постизање својих дилова“, чак је споразум двојице лидера назвао „поклоном Путину“

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Svet

Autori: Bojan Bilbija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1729

Naslov: TRAMPOV I PUTINOV "DIZEL-DIL"

Strana: 28,29,30

Лидери две суперсиле разговарали су телефоном, а по окончању разговора, како је навео Путинов помоћник Јуриј Ушаков – ниједан од њих није желео први да спусти слушалицу

договора, први руски танкер са 230.000 барела руског дизела упловио је у америчке воде. А само 24 сата раније, амерички ОФАК издао је генералну лиценцу за продају и извоз руских енергената. Занимљиво је да је овај танкер испловио из Санкт Петербурга са курсом према Америци још 22. септембра, што потврђује да су Путин и Трамп пуни разних изненађења. За Брисел и Кијев, свакако непријатних. Суспензија санкција на извоз руског дизела у САД важиће до 22. априла 2027, тј. пола године. Како је на својој социјалној мрежи навео Доналд Трамп, Русија ће извести у кратком времену три милиона тона дизела, што ће омогућити смањење цена овог енергента на пумпама у Америци. „Цене дизела за Американце и цео свет ће кренути на доле, у рекордним бројевима, и брзо! Ниже цене

за Американце, посебно наше велике фармере, ранчере и камионџије су мој највећи приоритет. Ово је веома велика и важна објава“, нагласио је лидер САД. Несумњиво да је важна, поготово за њега и САД, али и за Русију.

БРИСЕЛ И КИЈЕВ – НАЈВЕЋИ ГУБИТНИЦИ

И одмах су кренули напади, не само од Зеленског. Вашингтонски Институт за проучавање рата – најтешње повезан са Викторијом Нуланд, која се сматра главном креаторком крвавог украјинског Мајдана и грађанског рата који је уследио – одмах се окомио на Трампа. Како кажу, Русија није понудила Вашингтону никакве уступке у замену за „дизелски споразум“. Немогуће је да ови озбиљни аналитичари нису свесни да је „дизел-дил“ био потребан најпре Америци и Трампу, а тек онда, и у мањој

„Дизел-дил“ био је потребан најпре Америци и Трампу, а тек онда, и у мањој мери, Русији и Путину. За Трампа то значи да може бар мало мирније да уђе у новембарске међуизборе који ће за њега бити веома тешки. Између осталог, а можда и пре свега, због снажног пораста цена горива, изазваног америчком интервенцијом у Ирану и Персијском заливу. Сада ће амерички потрошачи плаћати мање, а Трамп донекле повећати шансе на изборима

мери, Русији и Путину. За Трампа то значи да може бар мало мирније да уђе у новембарске међуизборе који ће за њега бити веома тешки. Између осталог, а можда и пре свега, због снажног пораста цена горива, изазваног америчком интервенцијом у Ирану и Персијском заливу. Сада ће амерички потрошачи плаћати мање, а Трамп донекле повећати шансе на изборима за Конгрес. Осим тога, не мора да прихвата за њега понижавајуће услове Ирана за окончање сукоба, већ може још извесно време да одуговлачи неуспешну ратну авантуру. И, као што је и сам Трамп нагласио, смањује се ценовни притисак и у другим земљама, а самим тим и инфлација.

Путин, с друге стране, јача своју преговарачку позицију, и такође може без било какве журбе да се посвети и приводи крају Специјалну војну опера-

цију у Украјини. Од Трампа, за сигурно, неће трпети никакве притиске. За Москву овај дил има и финансијску подлогу, јер доноси додатне приливе у државну касу, али то није пресудни мотив. Кина и Индија одавно купују готово све слободне количине руске нафте, која је – у овом тренутку блокаде кључних енергетских коридора – једина стварно доступна у глобалним оквирима и огромним количинама. Са ове тачке гледишта, ако је Трамп желео некоме да учини услугу ударима на Иран, онда су то без сумње Владимир Путин и Русија. Не само да је тим нападом елиминисао практично све кључне глобалне трговце нафтом и гасом, изузев руских и америчких, већ је нагло и драстично повећао потражњу за ракетним и противваздушним системима широм света.

А коме су енергенти и ПВО системи и ракете највише по- ➤

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Svet

Autori: Bojan Bilbija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1729

Naslov: TRAMPOV I PUTINOV "DIZEL-DIL"

Strana: 28,29,30

требни данас? Европи и Украјини! Ко губи све ако горива и ГВСО система нема? Брисел и Кијев! Ко ће у таквој ситуацији платити највећи финансијски, политички, али и геополитички цех? Зеленски и његови пријатељи европски политичари! А ко је данас њихов највећи супарник у глобалној арени? Владимир Путин, а у одређеном смислу и Доналд Трамп! Има ли онда „дизел-дил“ много политичке и економске логике? Без икакве сумње. Путин овим потезом ефектно пробија зид западних санкција и показује свима да се са њим може сарађивати у обостраном интересу. А да су санкције неефикасне и само доприносе рушењу западних економија и влада. То сада постаје светио-ник и јасно видљив пут за мно-ге друге, пре свега у Европи, да излаз из политичке и економске кризе води преко Москве. А то је ужасно лоша вест за заговараче најтврђих санкција и рата „до стратешког пораза Русије“. Овај договор Путина и Трампа је, заправо, стратешки пораз западних антируских крутова и њихове политике.

УКРАЈИНА ЈЕ ИПАК НАЈГОРЕ ПРОШЛА За то време, Европа гори. Француска, Белигија, Шпанија опхрване су насилним протестима високог интензитета. Сви ови проблеми суштински расту из истог корена. То је пад економске снаге држава, самим тим и социјалних стандарда, запошљавања и осећаја сигурности.

Ко ће у овој ситуацији платити највећи финансијски, политички, али и геополитички цех? Зеленски и његови пријатељи европски политичари! А ко је данас њихов највећи супарник у глобалној арени? Владимир Путин, а у одређеном смислу и Доналд Трамп! Има ли онда „дизел-дил“ много политичке и економске логике? Без икакве сумње. Путин овим потезом ефектно пробија зид западних санкција и показује свима да се са њим може сарађивати у обостраном интересу

ФОТО: BETA ATU JULIA DEMAREE NIKHSON

објављена ванредна ситуација. Струје нема, воде такође, експлозије у граду су свакодневне, продавнице готово празне. А зима тек долази. После четири и по године поштеде, грађани Кијева сада осећају озбиљне ратне последице. Руском стрпљењу дошао је крај.

Сада Трамп захтева од Зеленског да прекине своје ударе дроновима по руским рафинеријама, који су трајали читаво лето. То је разумљиво – ове рафинерије треба да испоручују гориво за Американце. Утицајни „Аксиос“ пише да је амерички лидер запретио Кијеву обуставом обавештајних података ако се ову удари не прекину. Зеленском и Европљанима свет се окренуо наопачке. Свака свађа и сукоб у антируском табору је огроман добитак за Кремљ. А за овај „дизел-дил“ тек ће се показати какву разорну снагу носи. Између осталог и зато што ће руски дизел добити Американци, а Европа ће наставити да кубури са несташицом и високим ценама.

Брисел је већ почео да распродаје дизел из стратешких резерви ради смиривања тржишта, али ова мера може да делује само привремено. А после ће цене скочити још више, али стратешких залиха више неће бити. Успешно су „бацили Русију на колена“, нема шта. Овим је постала видљива још једна чињеница – Москва поседује инструменте којима може директно да утиче на политику западних земаља и њене лидере. Трамп је прихватио пружену руку. Европа то не може да уради и зато ће играти на карту заоштравања сукоба у условима погоршања економских, социјалних и политичких тензија. Видећемо докле ће стићи. **П**

Такве појаве су увек ланчане и спиралне. Економски проблеми изазивају оне социјалне и политичке, а ови за собом вуку и економију дубље у понор. И тако укруг. Напомињати опет да је све то почело са увођењем санкција Русији и одрицањем од њених јефтиних и доступних енергетских и осталих

ресурса, као и богатог руског тржишта – вероватно је сувишно. Јасно је то већ многим у Европи. Као што и многи Украјинци сада разумеју у шта су их увукли „европски пријатељи“. Данас заједно, руку под руку, морају да куцају оно што су закували. Украјина је, ипак, најгоре прошла. У Кијеву је већ

ФОТО: WIKIPEDIA/TASHIM NEWS AGENCY

Datum: 16.10.2026

Medij: Danas

Rubrika: Društvo

Autori: redakcija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1150

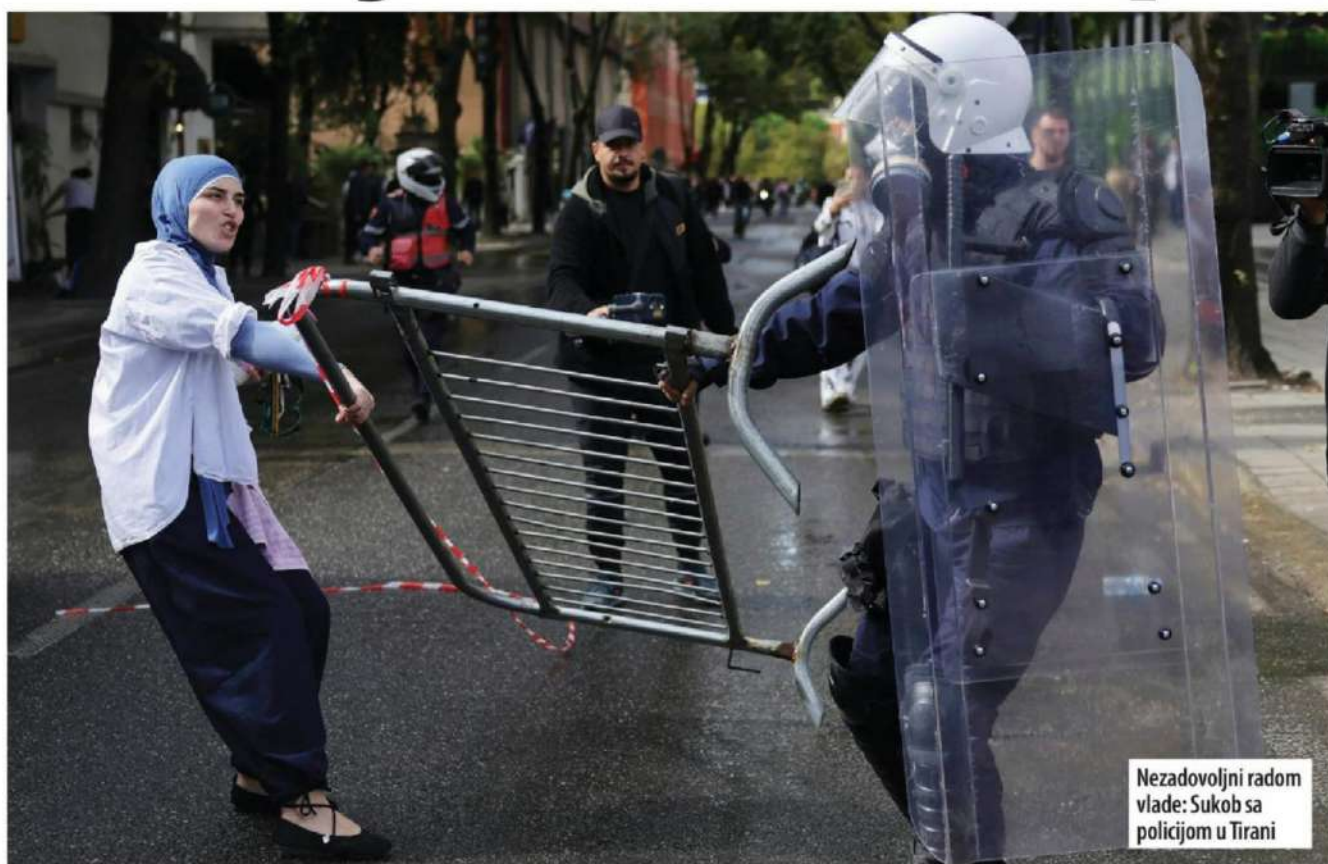

Naslov: Studentski bunt širi se iz Srbije širom Evrope

Strana: 1,8

NAŠA PRIČA: Da li su akademci iz naše zemlje inspirisali talas pobune od Beograda do Francuske i Albanije

Studentski bunt širi se iz Srbije širom Evrope

Nezadovoljni radom vlade: Sukob sa policijom u Tirani

Foto: BETAPHOTO-AP / Hamed Ali Agolli

● **Aleksandar Popov:** Ne znam za primer da su studenti gotovo dve godine uporno protestovali i organizovali se u političku snagu koja je dovela do vanrednih izbora i koja na te izbore izlazi kao politički faktor. To je do sada nezabeležen primer

● **Nikola Parun:** Protesti u Francuskoj su često masovni i agresivni. Na svakih nekoliko godina dešavaju se ciklusi kada se mladi 'bude', pa se to levičarskim kanalima prelije i na okolne zemlje, u manjoj ili većoj meri

Strana 8

Datum: 16.10.2026

Medij: Danas

Rubrika: Društvo

Autori: redakcija

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1150

Naslov: Studentski bunt širi se iz Srbije širom Evrope

Strana: 1,8

NAŠA PRIČA: Da li su akademci iz Srbije inspirisali talas pobune Beograda do Francuske i Albanije

Studentski bunt širi se iz Srbije širom Evrope

BEOGRAD // Studentski protesti u Srbiji traju već skoro dve godine, bez prekida i većih pauza. Međutim, mladi su se nedavno „probudili“ i u Francuskoj i Albaniji, a upravo su srpski studenti, prema mišljenju pojedinih sagovornika Danasa, postali inspiracija za talas pobuna širom Evrope.

Protest protiv albanskog premijera Edija Rame održan je prekiduče u Tirani. Tokom protesta demonstranti su zapalili zgradu Vlade i dve banke, a policiju su gadali kamenicama. Reč je o jednom od najnasilnijih i najvećih protesta protiv aktuelne vlasti u ovoj državi.

Kako je pisao Gardijan, nemiri u Tirani izbili su nakon mirnih protesta protiv Rame tokom celog leta, podstaknutih predloženim projek-

Foto: BETA/PHOTO / Milan Oroski

tom izgradnje luksuznog letovališta na južnoj obali Albanije, koji finansira zet američkog predsednika Donalda Trampa, Džared Kušner.

Ceo svet je čuo i za proteste srednjoškolaca u Francuskoj, ali i za nasilje koje su pratili, kako od strane policije, tako i demonstranata. Srednjoškolci su se pobunili zbog nedostatka nastavnog osoblja u školama, loše i zastarele školske infrastrukture i prenatrpanih učionica. Mladi Francuzi protestuju od 21. septembra, a nemiri i dalje ne jenjavaju.

Nove generacije, koje su samo nekoliko godina ranije često opisivane kao apolitične i apatične, pokrenule su talas protesta. Ipak, otvara se pitanje da li njihova pobuna može da dovede do većih i konkretnih političkih promena, kako u Srbiji, tako i u drugim evropskim zemljama.

Aleksandar Popov, direktor Centra za regionalizam, objašnjava za Danas da pobuna u jednoj zemlji

može da bude inspiracija za pobune u drugim zemljama.

„Bio sam jedan od predvodnika studentskih protesta 1968. godine na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu i dobro pamtim to vreme. Sve je krenulo sa Sorbone, a zatim se, poput plamena, proširilo na Italiju, Nemačku, pa i na neke socijalističke zemlje, poput Jugoslavije, Poljske i Čehoslovačke. Međutim, svaki od tih slučajeva je specifičan“, ukazuje Popov.

Dodaje da su, dok su na Zapadu studenti protestovali protiv kapitalističkog sistema, u Jugoslaviji protesti izbili zbog velikog socijalnog raslojavanja, koje je počelo kao posledica reformi sprovedenih sredinom šezdesetih godina.

„Kod nas se u ovom talasu pobuna govorilo o obojenoj revoluciji, pominjala se i 'blokaderska kuharica', kao da su protesti studenata u Hrvatskoj predstavljali nekakav uzor našim studentima. Međutim, ja ne

znam za primer da su studenti gotovo dve godine uporno protestovali i organizovali se u političku snagu koja je dovela do vanrednih izbora i koja na te izbore izlazi kao politički faktor. To je do sada nezabeležen primer“, ističe Popov. Kaže da su protesti 1968. godine bili relativno kratkotrajni - u Jugoslaviji su trajali sedam dana, dok su na Sorboni trajali 52 dana i bili znatno žešći.

Zbog toga, prema mišljenju našeg sagovornika, kada govorimo o današnjim pobunama u Francuskoj, Albaniji i Srbiji, moramo da imamo u vidu da svaka zemlja ima svoje specifičnosti.

„U Francuskoj, kao i generalno na Zapadu, postoji određeno neslaženje vlasti pred burnim globalnim promenama, političkim, klimatskim i drugim. Kao odgovor na to pojavile su se dve tendencije. Jedna je jačanje ultradesnice u pojedinim zemljama Zapadne Evrope,

► Aleksandar Popov:

Ne znam za primer da su studenti gotovo dve godine uporno protestovali i organizovali se u političku snagu koja je dovela do vanrednih izbora i koja na te izbore izlazi kao politički faktor. To je do sada nezabeležen primer

uključujući Francusku, što se širi gotovo kao epidemija“, ukazuje Popov.

S druge strane, smatra da su zbog „sterilnosti opozicije“ mladi shvatili da se sve te promene neposredno tiču njihove budućnosti i da će upravo oni snositi njihove posledice.

„Kod nas je priča drugačija. Oki-dač je bio pad nadstresnice u Novom Sadu, ali je ta tragedija samo simbolizovala mnogo dublji problem - spre-gu vlasti i kriminala i visoku korupciju, koja je dovela do smrti 16 ljudi. Ti problemi su toliko uzeli maha širom Srbije da je pad nadstresnice bio samo povod za izbijanje mnogo šireg nezadovoljstva“, navodi Popov.

Popov veruje da će ovi pokreti svakako uticati na dalja politička zbivanja, kako u Francuskoj, tako i u Albaniji. Međutim, kada je reč o Srbiji, kaže da posle svega što se dogodilo više ništa neće biti isto.

„Ono što će se dogoditi 25. oktobra biće finale dvogodišnje borbe studenata za pravedniju zemlju, za vlast koja poštuje zakone i institucije, za slobodu štampe i za društvo u kojem mladi imaju sigurnu budućnost. To je borba za zemlju u kojoj se neće sklapati tajni ugovori i sprovođiti koruptivni poslovi. Kakav god bio ishod izbora 25. oktobra, u ovoj zemlji više ništa neće biti kao pre. Sistem je uzdrman do temelja. Kakav će biti konačan rezultat i kakve će sve političke posledice ovaj pokret proizvesti, tek ćemo videti“, zaključuje Popov.

Politikolog Nikola Parun ukazuje da su protesti u Francuskoj često masovni i agresivni.

„Na svakih nekoliko godina dešavaju se ciklusi kada se mladi 'bude', pa se to levičarskim kanalima prelje i na okolne zemlje, u manjoj ili većoj meri“, navodi Parun.

Podseća na proteste „žutih prsluka“ i dodaje da su aktuelni protesti u Francuskoj politički i kulturno-široki događaji od onih u Srbiji.

„Ta inspiracija može da se povuče samo na nekom generalnom protestno-logističkom nivou. Zahtevi su drugačiji, ljudi koji protestuju su drugačije demografije“, ocenjuje Parun. Prema mišljenju našeg sagovornika, radikalna levica je u Srbiji „srećom“ na margini, a neretko i uz vlast.

„A nema ni uticaja imigranata sa Bliskog istoka, pa su teme fokusirane na pravdu i korupciju u Srbiji, a ne rasplinjaju se na islamističke entitete i ikonografiju. U tom smislu su protesti u Srbiji lokalnijeg karaktera, 'srpski' su nego što su oni u Francuskoj 'francuski', zaključuje Parun.

Nađa Vukajlović

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: iše DRAGAN BAKIĆ

Teme: Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 3669

Naslov: SPOLJNA POLITIKA MILANA STOJADINOVIĆA - PRINCIPI I CILJEVI

Strana:

ФЕЉТОН

УСПОН И ПАД МИЛАНА СТОЈАДИНОВИЋА (3)

СПОЉНА ПОЛИТИКА МИЛАНА СТОЈАДИНОВИЋА – ПРИНЦИПИ И ЦИЉЕВИ

Током своје прве године Стојадиновићева влада се суочила са две велике кризе у међународним односима, стекла искуство да је иницијатива увелико прешла у руке Немачке и Италије, које су забележиле велике успехе, и да Француска и Британија нису биле вољне ни спремне да се одлучно одупру. Из тога су творци југословенске спољне политике извукли одговарајуће закључке. У новим спољнополитичким околностима кнез Павле и Стојадиновић су доследно одбацивали сваки покушај својих савезника и пријатеља да укључе Југославију у нове, нарочито војне, комбинације

Пише **ДРАГАН БАКИЋ**

Фељтон је настао на основу трећег поглавља капиталне историографске синтезе у издању СКЗ, *Историја српског народа у Југославији I: Од уједињења до Априлског рата 1918–1941*. За потребе фељтона текст поглавља је скраћен и изостављене су фусноте.

Историја српског народа у Југославији је прва велика савремена синтеза међуратног периода, написана ван комунистичке перспективе, са посебним освртом на политичке процесе, међународни положај државе, културни развој и, нарочито, на српско-хрватске односе као централно историјско питање епохе.

Између политике, културе, језика и уметности – комплетна слика међуратне епохе.

Наставак чувене *Историје српског народа* у 10 књига.

За време трајања фељтона књига је на специјалном попусту за читаоце *Печата*. Више детаља на сајту Српске књижевне задруге или у нашој књижари.

Спољна политика Намесништва била је одређена крупним геополитичким променама до којих је довео агресивни наступ Италије и Немачке од 1935. године и недостатак реакције западних демократских сила. Мусолинијева инвазија Етиопије (Абисиније) оголила је крах концепта колективне сигурности заснованог на Друштву народа и нарочито је Југославију, као италијанског суседа, ставила у тешку ситуацију. Мада је италијанска агресија против једне независне земље у начелу била неприхватљива, нови председник владе и министар иностраних послова Стојадиновић се залагао да

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: iše DRAGAN BAKIĆ

Teme: Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 3669

Naslov: SPOLJNA POLITIKA MILANA STOJADINOVIĆA - PRINCIPI I CILJEVI

Strana:

југословенска политика буде „мудра као змија а нешкодљива као голубица“. Он је при томе сматрао да је боље да се италијанска експанзија усмери према Абисинији него према Балкану. Што се југословенског става тиче, Стојадиновић је препоручивао кнезу Павлу да док се „Француска не одлучи на којој ће страни бити, ми немамо разлога истрчавати се испред великих сила“. Једино у случају сложеног наступа Британије и Француске против Италије, која је Југославија одлучно дастане на њихову страну. Друштво народа увело је економске санкције против Италије, којима се и Југославија придружила поштујући своје обавезе као земља-чланица. Када се поме-

нула могућност проширења санкција на увоз нафте, Италија је запретила ратом. У настојању да ојача своје позиције у кризи коју је међународна јавност посматрала као суштински британско-италијански сукоб, Лондон се обратио Француској, Југославији, Грчкој и Турској за захтевом за пружање војне помоћи у случају избијања рата због спровођења санкција.

Док су Британци имали у виду своје евентуалне поморске и ваздушне операције, Југославија је бринула да се не нађе у тоталном рату на копну са целокупном војном силом Италије, који би могао да се прошири и на друге суседе који би могли да стану уз Рим – Албанију, Аустрију и Мађарску. Мада је

Стојадиновић начелно одговорио Лондону да је Југославија спремна да испуни све своје обавезе на основу Пакта Друштва народа, конкретна војно-техничка питања пружања помоћи је оставио споразумевању између генералштабова. Водећи се Стојадиновићевом инструкцијом да југословенски одговор не би могао да буде другачији него француски и да би обавезно морао да буде усаглашен са министарством иностраних послова, и на његово тражење, Главни генералштаб је израдио студију о евентуалном учешћу у војним санкцијама против Италије. Упркос повољним околностима које је заједнички наступ са Француском и Британијом против Италије изгледа-

пружао Југославији, оцена војног руководства није била ни мало охрабрујућа. Недостајала је психолошка припрема за рат и нарочито бринуло стање духа у хрватским крајевима, мада је Југославија могла да оствари територијалне добитке управо у крајевима Италије насељеним Словенцима и Хрватима (Истра, Горица, далматинска острва, Задар), за мобилизацију је било потребно до три месеца и постојали су велики недостаци у материјалној спреми војске. Потребан је био војни споразум са Француском и Британијом, као и са савезником Чехословачком, Румунијом и Турском. Без учешћа Француске са копненом војском, на учешће Југославије у војним санкцијама против Италије није се могло ни помишљати, нити је требало пристати да „незнатна“ југословенска морнарица буде ангажована у операцијама. Када се у разговорима са британским војним представницима дознало да Британија није заинтересована да користи југословенска пристаништа, не тражи да се југословенски ратни бродови упуте у Средоземно море нити мисли да своје бродове шаље у Јадранско море, Главни генералштаб је схватио да не може да рачуна на било какву поморску помоћ Британије. Француска није ни консултовала Југославију у вези могуће кооперације њене копнене војске са југословенским трупама, па је било јасно да се са те стране није имало чему надаћи. Док су трајали преговори између југословенског војног врха и британског војног аташеа, ситуација се већ толико променила да су и Британци одустали од било каквих мера које би могле да изазивају Италију.

Абисинска криза се још није ни завршила када је отворена нова, усред Европе. Немачка војска умаршираа је у демилитаризовану Рајнску област 7. марта 1936, бацивши тако под ноге и одредбе Версајског мировног уговора и одредбе Локарнског гарантног пакта из 1925. Мада средњеевропске и балканске државе нису биле директно укључене у ову кризу, »

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: iše DRAGAN BAKIĆ

Teme: Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 3669

Naslov: SPOLJNA POLITIKA MILANA STOJADINOVIĆA - PRINCIPI I CILJEVI

Strana:

ФЕЛТОН

Милан Стојадиновић

Невил Хендерсон

биле су алармиране, јер је њихов положај *vis-à-vis* Немачке био радикално променљив. Југословенски Главни генералштаб сачинио је анализу ефеката које је немачки чин имао на њихову земљу. Истакнут је низ неповољних последица: нарушен је принцип територијалног статуса кво, што ће се лоше одразити на стабилност југословенских граница; положај Француске, једине велике силе која је јасно стајала на антиревизионистичким позицијама, био је ослабљен; Чехословачка ће у будућности бити потпуно заокупљена претњом коју је Немачка представљала за њено постојање и мораће да преглута сав терет обавеза Мале Антанте Румунима и Југословенима; оваква ситуација охрабриће Мађарску да покуша да извуче највећу могућу добит. Закључак је био очигледан: „Према томе отказ Локарнских споразума за нас је неповољна чињеница па и све последице које ће отуда наступити биће, уопште узето, штетне по нашу земљу.“ Према виђењу југословенског војног врха, узалудни преговори за склапање „новог Локарна“ били су срачунати на то да обезбеде заштиту само за Француску и Белгију, док ће Немачкој бити дате слободне руке на истоку и југу Европе. То је значило да ако се заиста потегне питање ревизије, оно ће бити покренуто искључиво на штету држава Мале и Балканске Антанте. Додатну забринутост војним круговима је задавала вечита претња Италије, јер ће у новим условима

Француска бити приморана да се у још већој мери ослони на помоћ Рима против Немачке и да зато може да жртвује интересе Југославије.

Међутим, из овакве процене заједничке опасности која им је претила није следило да ће земље Мале и Балканске Антанте формирати заједнички фронт за одбрану. Напротив, у њиховој солидарности биле су све видљивије у погледу политике коју је требало усвојити према Немачкој. Као најизложенија немачкој претњи, Чехословачка је била спремна да прати француску политику чврсте руке према Хитлеру, укључујући економске санкције. Румунски министар спољних послова Николае Титулеску је такође био вољан да отворено подржи Француску. На путу за Лондон, где је седница Савета Друштва народа била сазвана због Рајнске кризе, Титулеску је председавао заједничким састанком представника Мале и Балканске Антанте 11. марта у Женеви. Након састанка издат је комунике да су две Антанте у потпуној сагласности са француским и белгијским ставом о реокупацији Рајнске области, као и да су спремне да подупру примену мировних уговора. Југославија је, међутим, била одлучно противна Титулескуовој политици. Убеђен да ће Француска и Британија прихватити свршени чин немачке акције, Стојадиновић је, уз подршку својих партнера из Балканске Антанте, Грчке и Турске, решио да парализује Титулескуов

маневар. Он је дао инструкције Божидару Пурићу, југословенском представнику на седници у Лондону, да делује у том смислу. Осим тога, Стојадиновић је одуговлачио и избегавао чехословачку иницијативу да се сазове нови и хитни састанак Мале Антанте; уместо тога он је желео да држање Југославије усагласи са помиљивим британским ставом према Немачкој. Заиста, новом британском посланику Роналду Хјуу Кемпбелу је речено да југословенска влада намерава „да се примири и игра скромну улогу мале државе“.

Београду је било јако стало да се пронађе мирно решење и нарочито је био алармиран могућношћу да се примене економске санкције против Немачке. То је било неприхватљиво, јер би имало катастрофалан ефекат на југословенску привреду након тешких губитака који су раније претрпљени услед спровођења санкција према Италији. То би значило затварање сада већ најважнијег тржишта за пласирање пољопривредних производа и сировина, као и блокирање потраживања према Немачкој на основу клириншке размене.

Тако се током своје прве године Стојадиновићева влада суочила са две велике кризе у међународним односима, стекла искуство да је иницијатива увек прешла у руке Немачке и Италије, које су забележиле велике успехе, и да Француска и Британија нису биле вољне ни спремне да се одлучно одупру.

Из тога су творци југословенске спољне политике извукли одговарајуће закључке. У новим спољнополитичким околностима кнез Павле и Стојадиновић су доследно одбацивали сваки покушај својих савезника и пријатеља да укључе Југославију у нове, нарочито војне, комбинације. Није долазило у обзир никакво проширење уговорних обавеза „које би Југославију повело у вртлог свађе великих сила, са чијим посебним интересима наш народ није имао никакве везе, и у сукобу који се очекивао, Југославија би онда остала неутрална“. То се пре свега односило на проширење обавеза које произилазе из чланства у Малој Антанти. Зато југословенско вођство није одобравало покушај Париза да повеже земље Мале Антанте са плановима војног одвраћања Немачке од стране Француске и Совјетског Савеза. Наиме, 2. маја 1935. Француска и СССР су потписале уговор о међусобној одбрани, а две недеље касније такав споразум су склопиле Чехословачка и СССР, при чему је његова реализација била условљена ступањем на снагу овог првог уговора. Титулеску је био вољан да укључи своју земљу у овај аранжман тако што би Букурешт дозволио да совјетске трупе пређу преко румунске територије како би помогле Чехословацима у борби против немачке агресије. Ипак, румунски краљ Карол II је пресекао ове комбинације, сменивши Титулеску и довели нову владу под председни-

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: iše DRAGAN BAKIĆ

Teme: Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 3669

Naslov: SPOLJNA POLITIKA MILANA STOJADINOVIĆA - PRINCIPI I CILJEVI

Strana:

Антон Корошец

Мехмед Спахо

ФОТО: WIKIPEDIA

штвом Георге Татареску, која је делила спољнополитичке погледе кнеза Павла и Стојадиновића. За кнеза намесника било каква сарадња са Совјетима била је неприхватљива већ и због његовог непомирљивог антикомунизма, док се његов премијер руководио реалполитичким проценама. Потоњи је сматрао да у тој земљи „владају тиранија и терор најгоре врсте“, да је привреда дезорганизована, снабдевање намирницама недовољно, и да она тешко може и себе да брани, а камоли неког другог.

Исти негативан став Стојадиновић је заузео према предлогу чехословачког министра иностраних послова Едварда Бенеша из јуна 1936. да се пакт Мале Антанте претвори у општеодбрамбени савез, са очигледним циљем да се Југославија и Румунија обавезу да бране Чехословачку од Немачке. Са пуним правом Стојадиновић је указивао на фантастичност таквог предлога: југословенска војска би, према њему, требало да прегази Мађарску како би помогла Чехословачкој, а своју земљу остави незаштићену. Једини ефекат предложеног пакта био би погоршање односа са Немачком и економска штета коју би Југославија претрпела. Чехословачка и Француска нису одустајале, пасу у новембру исте године далe нови предлог који је припремио Бенеш, а представљен је као француски, о пакту о узајамној помоћи између Француске и Мале Антанте као целине. Учешће Француске

није ни мало импресионирао Југословене. Стојадиновић је био убеђен да Француска „неће прелазити линију Мажино [...] и ни за кога неће улазити у офанзивне ратове“. Југославија и Румунија су одбиле и овај предлог, а то им је олакшала и британска подршка, пошто су у Лондону гласали са крајњим неодобравањем на било какво проширење француских војних обавеза у средњој Европи које је могло да увуче Британију у рат, чак и кад сама Француска није директно нападнута. Стојадиновић је био одлучан да се Мала Антанта мора ограничити на слово уговорних обавеза на којима је почивала, на спречавање ревизионистичких тежњи Мађарске и рестаурације Хабзбурга у Аустрији и Мађарској.

ПОЛИТИКА НЕУТРАЛНОСТИ

Мисао о потреби да Југославија сачува своје снаге и ангажује се што касније у европском оружаном конфликту или остане неутрална, Стојадиновић је ставио на папир у припремљеном говору народним посланицима, члановима Финансијског одбора, поводом усвајања буџета за Министарство иностраних послова (МИП) већ почетком фебруара 1937: „Господо, један и по милион војника у будућем европском рату решиће сваки рат. Где се наших један и по милион војника буду ставили, на тој страни биће сигурна победа. Па чак и ако не би ушли у рат, један и по милион војника, то је тако важан један фактор, да и после свршеног

рата ми ћемо требати и побеђеним и победоцима, јер ће они бити толико исцрпљени, да би такав један фактор остао важан при одлучивању у европској политици“. Затим је још одређеније додао да ће Југословени морати добро да пазе да не „будемо машице ма у чијим рукама или, како то народ каже, добро ћемо се чувати да вадимо кестење из ватре за друге“. Прегледајући текст Стојадиновићевог говора, кнез Павле је, са карактеристичном опрезношћу, означио да овај део говора треба брисати. Стојадиновић је заиста доста отворено изнео темељне претпоставке и смернице југословенске спољне политике. Подвлачећи погубност ослањања на туђу помоћ у критичним ситуацијама, а што је додатно снажило његову аргументацију о независној политици која се води искључиво властитим животним интересима, он је подсетио на недавно трагично искуство Абисиније, којој нико није притекао у помоћ, и исто такво искуство Србије из 1915. године, када су се узалудно очекивале француске и британске трупе. И овај део говора је кнез намесник означио за брисање.

Месец дана касније, у нацрту експозеа Народној скупштини, која је имала да коначно усвоји буџет МИП-а, Стојадиновић је био још отворенији у погледу метода спољне политике. „Смернице опште спољне политике једне државе подређене су њеним сталним животним интересима и потребама њеног међународног положаја, а ови се

кроз дуги низ година не мењају. Оно што може бити променљиво, то су средства, која се употребљавају, да се ти стални циљеви остваре“, објашњавао је он. „Она се морају прилагођавати потребама момента, јер се међународне прилике мењају независно од воље појединих људи и народа. Једна реална политика мора водити рачуна о међународној стварности, ма како она била непријатна, или ма колико она не одговарала нашим интимним жељама. Али ако се тактика може, па кад-кад и мора мењати, главни политички циљеви остају увек исти.“ Стојадиновић је овде, и превидно директно, дао одговор на примедбе које су се тицале успостављања ближих и пријатељских односа са Немачком и Италијом. То је навело кнеза Павла да и овај део говора означи као неприкладан и да на маргини запише: „Сувише откривамо игру“.

Не постоји документ у коме су на експлицитни начин откривени мотиви спољне политике Стојадиновића и кнеза Павла у односу на Берлин и Рим, који се јасно приказују као тактичко лавирање у условима њихове растуће доминације у међународним односима, као и динамика односа између двојице државника у формулисању и спровођењу политике. Док је продорни и енергични Стојадиновић исказивао своје мисли, макар у кругу народних посланика и под претпоставком да његове речи неће стићи до страних посланстава у Бео-»

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: iše DRAGAN BAKIĆ

Teme: Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 3669

Naslov: SPOLJNA POLITIKA MILANA STOJADINOVIĆA - PRINCIPI I CILJEVI

Strana:

ФЕЛТОН

граду и до новинара, прилично непосредно и без претеране самоцензуре, кнез Павле је, чак и у таквој ситуацији, зазирао од индискреције. То се видело и из осталих примедби потоњег на Стојадиновићев нацрт говора: сматрао је да се сувише подилази Италији констатацијом да је међународно признање освајања Абисиније само питање времена и да се то не би допало другим великим силама, да се треба топлије изразити о Француској, изоставити напомену о развоју односа са Немачком на политичком плану и појачати референсање на Малу Антанту. Иако се несумњиво слагао са својим првим сарадником о суштини нове политике, кнез намесник је желео да се она спроводи на што неупадљивији начин.

Да је Стојадиновић имао изражене погледе и јасну стратегију спољне политике, убедљиво сведочи и његов разговор са грофом Паном у Београду, у марту 1937, када је потписан уговор о пријатељству између две земље. Пре свега, он је разумео да ће успон Немачке изазвати далекосежне последице у Европи, да ће и Аустрија и Чехословачка пасти као Хитлерове жртве, а да Француска и Британија неће учинити ништа да спрече такав развој догађаја. Зато је сматрао да је за Југославију нужно да се држи подаље од сукоба великих сила и да се концентрише на Балкан, на коме је представљала регионалну силу. (...)

ДОБРИ ОДНОСИ СА НЕМАЧКОМ И ТЕШКО ОДРЖИВА РАВНОТЕЖА ПРЕМА БЛОКОВИМА ВЕЛИКИХ СИЛА Стојадиновић је на време увидео да растућа снага Немачке води ка њеној доминацији у централној и југоисточној Европи и да ће она следствено постати главни фактор у југословенским спољним пословима. Са распадом версајског система, Југославија се налазила у посебно рањивом положају, у окружењу главног непријатеља Италије, али и ревизионистичке Мађарске, Бугарске и Албаније; тради-

ционалне везе са Француском и Британијом, као ни чланство у Малој и Балканској Антанти, нису више пружале довољне гаранције за њену безбедност. Захваљујући чињеници да су, упркос све ближим односима, Берлин и Рим имали супротстављене интересе у региону у коме је Београд био кључни чинилац, Југославији се отварао одређени маневарски простор. Стојадиновић је брзо деловао да искористи своју прилику. У децембру 1935, нови југословенски посланик у Берлину, Александар Цинцар-Марковић, уверавао је Хитлера да се Југославија неће придружити ниједној политичкој комбинацији упереној против Немачке. Заиста, из југословенске перспективе, није било разлога да Југославија поступа другачије. Она није имала заједничку границу са Немачком нити је раније преузела било какве обавезе које би је довеле у сукоб са том земљом.

Ценећи став Београда, маршал Геринг је послао поруку да је Немачка спремна да пружи гаранције Југославији и против Италије и против Мађарске. Стојадиновић је нагласио значај ове поруке кнезу Павлу, као и њену основну вредност за југословенску страну: „Ради нашег спокојства и обезбеђења будућности Југославије, ми морамо што пре наћи једно осигурање према Италији.“ Осим тога, политика према Аустрији такође је зближавала Београд и Берлин. Обе земље биле су одлучно против реставрације Хабзбурга и против италијанске превласти над Бечом. Аншлус је зато, у очима Југословена, био средство да се обе ове опасности спрече ако већ није било могуће сачувати независност аустријске републике. То је било мање зло него изложити се потресима унутрашњој политици као последици хајдубуршке реставрације, а Стојадиновић је ипак сматрао да је Аншлус неизбежан на дужи рок. Уосталом, Југославија није могла ни да помишља на супротстављање Немачкој осим можда у оквиру великог и моћног антинемачког блока осталих великих сила, који се

није указивао. Стојадиновић је говорио свом помоћнику у МИП-у Иви Андрићу: „Ја морам да будем обазрив према Немачкој, јер нећу да сам чекам ту аждају на Дунаву!“

Немци су били ти који су грофу Пану сугерисали успостављање добрих односа са Југославијом током његове посете у октобру 1936. када је рођена Осовина, а њихов циљ био је да одвоје Београд од британског утицаја, развију Малу Антанту и тако изолују Чехословачку. У раним данима Осовине, са још присутним великим неповерењем између партнера, Италија је савет прихватила – али из страха од немачке експанзије према Јадрану. Рачунајући на разлике међу њима и наизглед усвајајући Панове сугестије да осовина Рим–Београд може да се стави у функцију уколико Немачка оде превише далеко са својим амбицијама, Стојадиновић је, како смо видели, добре односе са Берлином сматрао и као противтежу Италији и њеној евентуалној новој промени политике према Југославији. Он је отворено изјавио немачком министру иностраних послова Константину фон Нојрату, приликом његове посете Београду јуна 1937, да топови са југословенске стране Јадрана и даље нису уклоњени.

Нарочити импулс успостављању добрих односа са Немачком давала је брзо растућа трговинска размена, која је делом била последица природне упућености немачке привреде на југоисток Европе и комплементарности економија две земље, а делом проистичала из немачке намере да оствари политичку доминацију у том региону путем привредне сарадње. О испреплетености спољне и трговинске политике сведочило је стварање посебног Координационог одбора у оквиру МИП-а. Стојадиновић је задатак овог тела објаснио на следећи начин: „Требао је прво координирати наше привредне интересе са спољно-политичким, затим координирати саме привредне интересе унутар наше државе међу собом.“ И увођење функције економског помоћника

министра иностраних послова, коју је обављао Миливој Пилић, служила је, према Стојадиновићевој изјави датој тим поводом, да се осигура што теснија веза и сарадња између спољне и трговинске политике која је постала „први услов за успешније решавање тешких и многоструких проблема привредне политике“ (...)

Оно што је посебно утицало на брз раст трговинске размене, био је клириншки систем који је одговарао и Југославији и Немачкој пошто су обе земље патиле од недостатка девиза потребних за слободну трговину. Тако је Југославија могла да размењује своје пољопривредне производе по ценама већим него на тржишту, као и руде и остале сировине, за индустријску робу која јој је била потребна и коју је набављала по јевћиним ценама због субвенција која је немачка влада давала својим извозницима. Овакав аранжман доносио је двоструку корист. Са једне стране, године Стојадиновићеве владе биле су време највећег благостања најмногобројнијег селачког становништва, које је продавало све што је имало да понуди и по никада бољим ценама. То је, у доброј мери, помогло Стојадиновићу да успешно реши проблем селачких дугова, који је годинама био највећа социјална и економска тешкоћа земље. Док је један део њиховог дуга био описан, селаци су лако отплаћивали други део услед значајно повећаних прихода. Са друге стране, немачке машине и опрема имали су кључну улогу у Стојадиновићевом форсирању убрзане индустријализације земље, нарочито у покретању тешке индустрије. Главни подухват на овом плану био је изградња валаонице и високих пећи у Зеници уз помоћ Крупп-а, али и топионице олова у Трепци, реорганизација фабрике целулозе у Дрвару, импретнације прагова у Криваји, нова фабрика алуминијума у Лозовику, проширење фабрике авионских мотора у Раковици и нова инсталација за електролизу бахра у Бору.

Повећани државни приходи санирали су финансије, па су,

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Bez naslova

Autori: iše DRAGAN BAKIĆ

Teme: Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 3669

Naslov: SPOLJNA POLITIKA MILANA STOJADINOVIĆA - PRINCIPI I CILJEVI

Strana:

по први пут након светске економске кризе, буџети закључивани са знатним суфицитом. То је омогућило да се велика средства улажу у финансирање јавних радова, што је давало додатни замајац привредном полету земље. Осим тога, Стојадиновић је зато могао и да одвоји значајна средства за куповину наоружања и војне опреме за своје родове војске, а добрим делом наоружање је набављано путем клириншке размене са Немачком. Тако је Трећи Рајх постао прворазредни чинилац не само у домну спољне и безбедносне политике већ и за финансијски и привредни развој земље. (...)

Како би подвукао своју политику неутралности, Стојадиновић је крајем 1937. кренуо на дипломатску турнеју. Од 12. до 15. октобра је посетио Париз и Лондон, где је настојао да развеје сумње да је отишао предалеко у својим односима са силама Осовине. Стојадиновић је продужио трајање уговора о пријатељству са Француском из 1927. године, али је одбио поновљену понуду за закључивање међусобног одбрамбеног пакта између Француске и Мале Антанте. Суочен са критикама због свог споразума са Италијанима, он је уверавао Ивона Делбоса, француског министра иностраних послова, да Југославија чврсто стоји уз Француску, Малу и Балканску Антанту, али да је она у позицији миша између две мачке, Немачке и Италије, и да мора пажљиво да поступа са њима како би избегла судбину Абисиније и Шпаније. Стојадиновић је потом (5-7. децембра) отишао у узвратну посету Италији и том приликом је први пут срео Мусолинија. Типично за његов прагматични приступ, без много обзира према истинитости изговорених речи, он је у разговору са италијанским државницима представио своје посете Француској и Британији и правац југословенске спољне политике на начин који им је био угодан. Да би их додатно уверио, заиграо је и на идеолошку карту, изјавивши да ради на формирању велике партије која ће за главни циљ имати

организацију југословенске омладине. То ће бити видљиви корак према политичком систему ауторитарних држава и раскид са Француском. (...)

Иако је Стојадиновићеве приближавања силама Осовине било условљено деликатном геополитичком позицијом Југославије и одражавало њене елементарне интересе, оно због тога није ништа мање изазивало нерасположење старих пријатеља и савезника. Усредсређени на опасност од Немачке и разочарани југословенском политиком, Француска и Чехословачка су кривца налазиле у Стојадиновићу. Ове две земље су ишле толико далеко да су интригирале са опозицијом у Београду како би га свргнуле са власти. Британски Форин офис је сумњао, нарочито након споразума са Италијом, да кнез Павле и Стојадиновић клизе у камп Осовине, упркос англофилству првога. Оваква гледишта су достигла врхунац у време Стојадиновићеве посете Риму крајем 1937. године, добрим делом због велике помпе са којом су обе стране обележиле посету. „Ми бивамо преварени и треба нам дуго времена да перципирамо ту чињеницу“, тврдио је најсумњичавији Идн, мада га је Кемпбел уверавао да то није тако. У сваком случају, Британци нису били вољни да пруже подршку субверзивним француским покушајима да подрију југословенског премијера, јер нису видели никакву одрживу алтернативу његовом режиму. Убрзо након Аншлуса он је истицао тешкоће Југославије у новонасталој ситуацији и уверавао Кемпбела да ће пратити британску политику. Форин офис је, генерално, ценио вештину са којом је Стојадиновић руководио унутрашњим и спољним пословима Југославије и имао је повољно мишљење о изгледима да он остане на челу владе непосредно пре него што ће пасти са власти. Уза све своје сумње и дипломатске приговоре Београду, Британци су ипак подржавали кнеза Павла и његовог шефа владе.

Наставак у следећем броју

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Kolumna

Authori: Slobodan Reljić

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1694

Naslov: ŠTA ĆEMO U ONAJ PONEDELJAK?

Strana: 12,13,14

Улазимо у финиш превирања у Србији које је избило 1. новембра 2024. кад је на новосадској железничкој станици пала реконструисана надстрешница и убила 16 људи. Делује трагично, али „поступак“ за утврђивање кривице ће се спровести убацивањем гласачких листића.

Суд судио није. Живимо са: пало и убило. Као да је реч о грому или таквој надсили. Ако народ повсрује да је СНС групација „крива“, оставиће их без власти. Све што су награбили могу да понесу. Тако функциониса „демократски систем“ који смо добили после НАТО бомбардовања.

НЕМА КРИВИХ А власти нису успеле (тј. нису хтеле) да између својих – који су спроводили радове, који су коштали народ ко Св. Петра кајгана, а опет урађени тако да убијају (народ) – нађу никога ко би макар мало био крив. Јер наивни народ увек поверује да би то било нормално.

Да се не следи народна наивност у Србији одавно није чудо, а и ова власт се држи јасног принципа: никад не признај да је други у праву, нити да твоји могу бити криви.

Председник је заштитио људске прилике под фантом-кама на багерима (регистрованих као власништво приватних фирми) које су у ноћи између 24. и 25. априла 2016. порушиле објекте у Херцеговачкој улици а да се покрене приватни пројекат Београд на води. Па опет, после ноћи (31. јануар 2019), на наплатној рампи у Дољевцу, кад је неконтролисана возња убила једну жену а у ауто бејаше сад већ заборављени Зоран Бабић – председник се дао на избацивање два минута снимка тог удара (Страшно је гледати! Само би се потресли!).

Зна се да народ не зна. Па Његошев лик из „Горског вијенца“ владика Данило је знао рећи: „Пучина је стока једна грдна – добре душе кад јој ребра пучу.“ И од Његоша је само то узето као вредно знања за српску транзицију

Пише **СЛОБОДАН РЕЉИЋ**

ШТА ЋЕМО У ОНАЈ ПОНЕДЕЉАК?

Шта ће бити 26. октобра? Неће бити великог разгаљивања. **Светлост нема откуд да дође. Иако племе српско не спава „сном мртвијем“, српска суза, ипак, нема родитеља.** И Париз је, ових дана, на удару ђака и студената. Али тамо су ствари отишле даље. Јер тамо је срце кризе у коју ми улећемо свим српским путевима – и вучићевским и студентским

Па наговарање сељака у Горњим Недељницама (децембар 2021) а онда грађана у Малом Зворнику, Љубовији и Крупњу (август, септембар 2024) да дају Немцима јадарит у Јадру... И кад су притисци одбијени, председник никад није одлучио да послуша народну жељу. Нема одступања до последњег Јадра-нина! И све тако.

Председник и СНС су профилисани да никад не разговарају, него су ту увек да објасне, а ако се народ опире – прећи ће се преко народне некооперативности. Зна се да народ не зна. Па Његошев лик из „Горског вијенца“ владика Данило је знао рећи: „Пучина је стока једна грдна – добре душе кад јој ребра пучу.“ И од Његоша је само то узето као вредно знања за српску транзицију.

Откад је 23. јула 2015. у селу Савинац одлучио да посече хрст-запис на траси ауто-пута Београд – Јужни Јадран, а за који су сељаци веровали да је био стар 600 година – иако је могао да га обиђе! – председник је стално испитивао колико је тачна она огорченост владике Данила, тј. колико овај народ може да поднесе. Сад следи још једна провера.

ПРИЧЕ ЛЕТЕ У НЕБО СНС власт и сада верује да ће накупити више листића.

То што се зове Студентска листа и што формално заступа побуњенике такође је уверена да ће – победити. Иако, бар преко дела гласноговорника, такође верује да владика Данило, па и Његош, не заслужују пажњу „на европском путу“.

Један викач из тог хора је нашао да је владика Николај (Св. Николај) имао исту улогу као Пије XII називан „Хитлеров папа“ и кардинал Степинац, Павелићев судруг из НДХ.

Не вреди добацити чињенице на овакве исказе, јер чињенице у калу немају никакву тежину. Само се блате. Али викач није солиста, има ту хор иза завесе студентске доброту. Не може се проценити колики је – што и јесте загонетка која би могла, после избора, постати драма.

Не, неће никакве чињенице утицати на промену стране у овој изборној трци. Линије раздавања су углавном непрелазне. Ко ме је Вучића преко главе, тога би Бакић могао изгурати најдаље до „Аутентичне деснице“. Тежеу „Европску Србију“. Тако би „Аутентична десница“ могла да се појави као (мало већи) тег на крају ове игре. Можда, јер избори су велика тајна, „не зна дан шта ноћ кува, / не зна ноћ шта зора рађа, / не зна грм шта суседни

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Kolumna

Autori: Slobodan Reljić

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1694

Naslov: ŠTA ĆEMO U ONAJ PONEDELJAK?

Strana: 12,13,14

ИЛИ-ИЛИ И ПОСЛЕ ТОГА

Да ли је обезглављивање отпора – успех или пораз Запада? Чак и ако се Макрон одржи, нормалност француског друштва је у коми. „Ово што живимо сад у Француској, то је баш нови светски поредак. Народ се плаши да изађе на улицу“

грм сања, / нити птица шта се догађа, / између грања“ (Д. Максимовић). Али политичари више верују намештеном Галупу него било ком песнику.

ПАРИСКА БУДУЋНОСТ

Шта ће бити 26. октобра? Неће бити великог разгаљивања. Светлост нема откуд да дође. Иако племе српско не спава „сном мртвијем“, српска суза, ипак, нема родитеља. И Париз је, ових дана, на удару ђака и студената. Али тамо су ствари отишле даље. Јер тамо је срце кризе у коју ми улећемо свим српским путевима – и вучићевским и студентским.

Француски историчар и геополитичар, професор Универзитета у Версају каже за „Спутњик“: „Гледао сам својим очима, младић, нема више од 20, пресвукао се у црно и кренуо на факултет – са ручним бацачем. То је нешто невероват-

но! То је нови светски поредак. Три групе учествују у овоме, а једну шаље власт. То је једини начин да се очува макронизам. Циљ је да се уништи радикална левица, али и десница Марин ле Пен. Циљ је да остану само они.“

И оружје је већ ту. Приручно? Својеручна израда? „Не, не! Има и Молотовљевих коктеља, али колега је снимио, један млад човек, ишао је до својих кола да узме оружје. То су ручни бацачи мина које купују на дарк-нету, добију преско Амазона. И то купују данас за сутра – и гађају. То су права ратна оружја...“

Контролори су ту, али контрола је изгубљена: „Тај момак, кога смо видели колега и ја, и нисмо смели да изађемо, иде својим колима и пресвлачи се, прво је био обучен у розе, па је обукао црно... То је исто симбол нашег друштва, инди-

видуалци који хоће да своје деловање поставе на интернет, сниме телефонима и то раде за себе, као програмирани, а немају никакве политичке идеје“ (А. Труа).

Да ли је обезглављивање отпора – успех или пораз Запада? Чак и ако се Макрон одржи, нормалност француског друштва је у коми. „Ово што живимо сад у Француској, то је баш нови светски поредак. Народ се плаши да изађе на улицу.“ Труд се сетио да је ово живот из филма Стенлија Кјубрика „Паклена поморанца“ (1971). Стање „супернасиља“. Које стаје у ону реченицу из филма: „Кад човек више не може сам да бира, он престаје да буде човек.“

ДОН КИХОТ ВОЛИ НАРОД

Колико год је то пре пола века звучало као дистопијско мрачњаштво и ударац металном шипком по мозгу, данас у

европском друштву то је констатација о околишу. И зато се шпански премијер Педро Санчез чини као залутали Дон Кихот. Он покуша да реагује са разумевањем на немире које је изазвала смрт Марикармен Абаскал, 87-годишње жене која је 23. септембра избачена из свог дома у Мадриду. Кад је то постало симбол масовних protesta, Санчезови коалициони партнери су разумели да је боље личити на Макрона и Мерца, и расписани су ванредни избори, јер Педро Санчез мисли да се мора изборити „да Парламент одражава глас са улице, а не оне који живе у пентхаусима“. И: „Избор је: или људи, или интереси лешинарских фондова...“

Мислите ли да ће се нека партијска памет у српском политичком кавезу замислити над овим сигнаlima после 25. октобра? Не брините. Неће, неће.

Datum: 16.10.2026

Medij: Pečat

Rubrika: Kolumna

Autori: Slobodan Reljić

Teme: Francuska

Napomena:

Površina: 1694

Naslov: ŠTA ĆEMO U ONAJ PONEDELJAK?

Strana: 12,13,14

Ко год да буде победник, он ће се бацити на велику понуду Урсуле фон дер Лајен а коју над нама спроводи Марта Кос, кадар подигнут обукама наше савезне Удбе. (То што се код нас о Удби говори с презиром и ниподаштавањем засигурно се не поклапа са искуствима МИ6 или ЦИА. Тако да се зна да се Марта може узети као поуздан радник на терену.)

ЦРНОГОРСКА ТРАСА И „наши“ ће се извесно бацити на ново самопонижавање земље без идеје о суверенитету, а са вером да то тако и треба. Јер идеја „Европа или смрт“ нема алтернативу међу српским политичарима. Неки су само тиши. Не изгледа да ће се неко и сад усудити да баци камен. Тако ће се хаотичност у Србији вероватно још увећати. У наш хаос ће се слити и увећани европски хаос.

Све више нам се смеши „црногорски сценарио“ који је развијен после литија. Мило Ђукановић је постао и неподношљив и непоправљив. Он, родбина & партијска компанија су толико разградили друштво и државу да је то постало неподношљиво. За већину. Онда су дошла подешавања из Брисела која су преко бајпас-Кривопапића довели Милатовића и Спајића. И Црној Гори је дариван „Покрет Европа сад“. Људи без биографија – један је четири године подучаван у Енглеској, а други две у Енглеској и две у Америци, или тако некако.

И сад им кажу – пред Европом сте. А можда и нису. Тако се то ради из Брисела. А већ се прави „магарећа клупа“ у ЕУ. Примеће се сви (и за Србију ће се видети!), али као инклузивци – ученици са тешкоћама у развоју. Па се таквим не може дати да равноправно одлучују, неће се питати око расподела новца, учешће ће им одређивати „староседеоци“, неће их нико питати око усмеравања политике Уније, око економских опредељења... Ни око чега! Чак ни да ли су спремни да дају своју децу за источни фронт.

И „наши“ ће се извесно бацити на ново самопонижавање земље без идеје о суверенитету, а са вером да то тако и треба. Јер идеја „Европа или смрт“ нема алтернативу међу српским политичарима. Неки су само тиши. Не изгледа да ће се неко и сад усудити да баци камен. Тако ће се хаотичност у Србији вероватно још увећати. У наш хаос ће се слити и увећани европски хаос

ФОТО: BETA AP / RISTO BOZOVIC

Ко год да буде победник, он ће се бацити на велику понуду Урсуле фон дер Лајен а коју над нама спроводи Марта Кос, кадар подигнут обукама наше савезне Удбе. (То што се код нас о Удби говори с презиром и ниподаштавањем засигурно се не поклапа са искуствима МИ6 или ЦИА. Тако да се зна да се Марта може узети као поуздан радник на терену.)

И тако ће инклузивце спремат за „пријемни“... Ако треба и 15 година, сад се каже. А после, ако треба и више.

ПУСТИМО ЦРНОГОРУ Делује као лудило малих љубитеља Европе који хоће да јаве Бриселу да тамо немају појма шта су све ови спремни да ураде за ЕУ. Ни они нису спремни да толико ураде за себе.

У доба Милатовића и Спајића нестаће гусле у Црној Гори. Јер ово ни највећи властољубитељ не може сложити у стих десетерачни. Јесу песме опевале и недорасле јунаке, али ове просто не можеш да угураш у стих. Ни вештачка интелигенција не би могла.

Не, ово није критика црногорске свроманије. То је њихова ствар. Ово је само страховање пред српском будућношћу. Јер ова игра би нас могла довести и на те терене. Не, не кажем да А. В. није седео као ђаче пред Трампом, да није гледао Шредера као Гетеовог брата, да се подвлачио под ципелу Тонија Блера... Не кажем, али стално

се надам(о) да нећемо морати то гледати до века. Студентска побуна је у себи имала зов достојанства. Зато се над оним што ће се појавити бринемо.

P.S.

Али живи се с надом. Јер „нада јесте реч коју је Бог исписао на челу сваког човека“ (Виктор Иго). Ни ми пред још једним „судбоносним“ изборима не можемо да изађемо из тога. Јутро тог понедељка неће променити све. Али нешто хоће.

Тако дође мучно да ускоро гледамо неког српског Милатовића који иде код папе у Ватикан и предаје му фудбалску лопту, „бубамару“... И спомене Марадону! А папа му каже, па Марадона је Аргентинац, а наш Милатовић му каже да је он тако волео Скадарлију... кад је Куста снимао филм Maradona by Kusturica. А папа му се насмеши (Добро, сине!) као што се насмешио кад му је поклањао ЦВ-Ђоковићев рекет...

Или да имамо премијера попут Спајића, који хапси Михаила Звизчука, првог човека

„једног од најутуцајнијих и најпопуларнијих руских војно-аналитичких канала“ што на светски познатом Телеграму „функционише као медијско-информациона мрежа“. А зашто? Што је са скипом дошао да сними репортажу у којој је и Цетињски манастир. А онда је спајићевска памет смислила да је он ту да „врбује стране држављане да ратују у Украјини“. Јер има мобилни телефон, камере, дрон... Наравно, дрон није „герањ 5“, него некаква лестелица за снимање одозго, што ћете видети сваки час и на сваком месту...

На Западу ће, из страховања због квалитета и утицаја, уз „Рибар“ додати ознаку – пропаганда. У хибридном рату, у који нас гурају, сваком ко није прозападни то ће се додати. Тако да није чудо што се тога држи и малена Црна Гора, али мучно је живети у друштву што никад не додаје појам „пропаганда“ уз Би-Би-Си или „Дојче веле“, акамоли уз Си-Ен-Ен... Словена Црна Гора зна да је најбоље бити слободан да се не држиш истине ко пијан плота. Уосталом, тај „успех“ се подигао на томе. **П**

Datum: 16.10.2026

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: Piše Vladimir Đukanović

Teme: Emanuel Makron; Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 1061

Naslov: „Naša deca“ divljaju Francuskom

Strana: 28,29

/ JUSTICIJA

„Naša deca“ divljaju Francuskom

PIŠE

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ

Širom Francuske ulice su postale poprišta najluđih sukoba navodnih školaraca i studenata sa francuskom policijom. Zapaljena policijska i vatrogasna vozila, prevrnuti kontejneri, porazbijani izlozi, blokirane škole i fakulteti, dakle baš ona slika koja se kod nas mogla videti tokom trajanja nasilnih blokada lažnih studenata.

Ne brinite, u Francuskoj je takođe sve lažno. Nema tamo nikakvih studenata, kao što ih nije bilo ni ovde, niti ima školaraca. To je pobuna privilegovane omladine iz bogataškog soja, pogurana neizbežnim islamskim faktorom koji se u Francuskoj ozbiljno ukorenio, a u mnogim segmentima prerašao je u ozbiljan ekstremizam.

Ono što sam pisao i govorio mesecima unazad, a mnogi nisu to razumeli, možda će sada razumeti. Naime, radikalni levičarski pokreti širom sveta, posebno njihovo vojno krilo koje se zove ANTIFA, obučavano je i gaji veoma dobre odnose sa palestinskim Hamasom. Majstori su uličnih nemira, zastrašivanja protivnika, pa čak i fizičkih likvidacija.

Cilj je samo jedan – urušavanje sistema koji je po njihovom gledištu nepodoban, posebno ako je taj sistem baziran na tradicionalnim vredno-

Radikalni levičari imaju po Evropi vojske koliko hoćete, pre svega zbog ogromnog priliva migranata. Takva pešadija na terenu, obučena i ekstremna, dušu je dala za proizvodnju stalnog haosa i nemira. Razlika između naših događaja i onog što se zbiva u Francuskoj je samo u tome što Vučić nije primenjivao gotovo nikakvu silu prema demonstrantima i pobedio ih je strpljenjem i mirnoćom

stima. Da poentiram, sukobi u Francuskoj nisu upereni protiv Makrona jer on svakako za koji mesec odlazi sa mesta predsednika Francuske. Oni su upereni protiv tradicionalne Francuske koja želi promenu briselske birokratije i dolazak suverenističke vlasti, oličene u Marin le Pen.

Svesni da bi takva promena mogla da uruši koncepciju neoliberalnih krugova po Evropi, a to je da se Evropska unija uvuče u rat sa Ruskom Federacijom, pokrenut je talas haosa. Marin le Pen je kao pametna žena, bez obzira što bi protesti generalno politički mogli da joj odgovaraju, osudila sumanute proteste jer je svesna da su oni upereni na razaranje tradicionalnih vrednosti francuskog društva.

Naravno da je potencijalno bolji odnos Francuske sa Ruskom Federacijom pod vlašću Marin le Pen nešto što je neprihvatljivo levo-liberalnim evropskim krugovima, a posebno nije prihvatljivo Velikoj Britaniji, pokrenut je talas nasilja koji preti da Francusku dovede

➡ Sukobi u Francuskoj nisu upereni protiv Makrona jer on svakako za koji mesec odlazi sa mesta predsednika Francuske. Oni su upereni protiv tradicionalne Francuske koja želi promenu briselske birokratije i dolazak suverenističke vlasti, oličene u Marin le Pen

do ozbiljnog građanskog sukoba. Nešto slično imali smo u Srbiji, doduše u nešto manjem obimu, ali evo traje već skoro dve godine, očito pokrenuto samo zbog toga što Aleksandar Vučić nije dopustio da se uvedu sankcije Ruskoj Federaciji od strane Srbije, te smo time ostali jedina zemlja u Evropi koja to prema Rusiji nije učinila.

Verovatno zahvaljujući tome predsednik Vladimir Putin je i iskazao krajnje otvorenu podršku prema Aleksandru Vučiću i pozeleo mu da postane premijer.

No, vratimo se onome što se trenutno dešava u Evropi, a može svakako da ima posledice po nas. Dakle, blokade fakulteta i škola su eksperiment koji je u Srbiji patentiran te se sada ta svinjarija lagano prebacuje u sve potencijalno neuralgične države gde se dogodila ili bi mogla da se dogodi promena vlasti u korist suverenističkih političkih opcija. Recimo, verovatno se može očekivati da uskoro Robert Fico ponovo dođe na tapet i da se pokrene talas protesta po Slovačkoj.

Datum: 16.10.2026

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: Piše Vladimir Đukanović

Teme: Emanuel Makron; Francuska u Srbiji, politika

Napomena:

Površina: 1061

Naslov: „Naša deca“ divljaju Francuskom

Strana: 28,29

Španija je pred izborima pa su i tamo pokrenuti radikalni levičarski elementi koji su otpočeli sulude nasilne političke akcije. Francusko govorno područje u Evropi trpi ozbiljan talas nasilja jer su se protesti iz Francuske preselili u Brisel. Možda se nešto slično dogodi i u Nemačkoj, samo ukoliko izvesnost od dolaska AfD-a na vlast toliko poraste da će sasvim jasno biti da je njihov dolazak na vlast neminovnost.

Radikalni levičari imaju po Evropi vojske koliko hoćete, pre svega zbog ogromnog priliva migranata. Takva pešadija na terenu, obučena i ekstremna, dušu je dala za proizvodnju stalnog haosa i nemira. Razlika između naših događaja i onog što se zbiva u Francuskoj je samo u tome što Vučić nije primenjivao gotovo nikakvu silu prema demonstrantima i pobedio ih je strpljenjem i mirnoćom.

Sa druge strane, francuska policija nije nemilosrdno, upada na Sorbonu, gazi konjicom, upada bornim kolima među demonstrante i koristi sve što joj je pri ruci da interveniše. Pohapsili su više od deset hiljada demonstranata i niko im za to ne kaže ni reč. Tamo ne postoji cmizdrenje za „našom decom“,

„našom divnom omladinom“ i slične trice i kućine koje su nama bacali da se glodemo.

Jednostavno, francuska policija nema ni trunku milosti jer super je što si ti đak, ali onog momenta kada uzmeš kamenicu i kada gađaš policajca ti više nisi đak, već si huligan. Tada te svuda u svetu, pa i u Francuskoj, policija gleda baš tim očima i nemaju ama baš ni mrvu sažaljenja. Bogu hvala, kod nas je Vučić odlučio da se gotovo gandijevskim metodom suprotstavi nasilju, što jeste bio nesvakidašnji potez jer vlast uvek može da upotrebi ozbiljnu silu kako bi smirila situaciju.

Ipak, postupio je mudro jer je bio svestan da svaka nasilna reakcija države rađa novu akciju protiv nje i novi bunt. Očito to u Francuskoj nisu ili možda i ne žele da razumeju jer smatraju da jedino silom mogu da se brane tradicionalne vrednosti francuskog društva. Naravno, pobune nema po ruralnim sredinama, nema ih po selima niti manjim gradovima. Uglavnom se sve koncentriše tamo gde su veliki centri jer privilegovana kasta ne živi po selima.

Baš kao i kod nas. Kao da ste u dva različita sveta kada

odete na Dedinje i kada odete u neko selo u Šumadiji. Ovaj na Dedinju ima sve, dobio je od ove vlasti šta god da je poželeo, živi privilegovano u svakom pogledu, ali uvek mu nešto nedostaje i on je uvek protiv svake nacionalne vlasti. Onu antinacionalnu uvek će podržati jer mu ona omogućava status privilegovane osobe. Suvereniističke vlasti u koje ubrajam i Vučićevu vlast daju šansu i nekom iz ruralnih delova da dobije priliku da se nešto pita, što onom privilegovanom sa Dedinja veoma smeta jer mu razbija monopol da je on najbitniji.

No, tog privilegovanog i ne-normalno bogatog ne zanima srpska tradicija, ne zanima ga srpsko društvo niti ga interesuje bilo kakva borba za tradicionalne srpske vrednosti. Taj je navikao da bude egoista, da živi kao najgore sebično stvorenje i da nikom ne da ništa. Vučića mrzi jer mu je Vučić na neki način oduzeo status privilegovanog, jer taj bogati ne sastavlja vladu, ne može da utiče na političare, iz ruke su mu izbijeni značajni aduti da vrši uticaj na društvene tokove, a jedini krivac za to mu je Vučić koji je tamo nekim „ćacijima“ iz nekih selendri, kako oni pogrdno nazivaju čestite srpske domaćine, omogućio da se i oni nešto pitaju.

Baš iz tih razloga takav je spreman da se udruži i sa crnim đavolom, ma sa svakom obaveštajnom službom, samo da sruši Vučića. Takvi danas ruše mogućnost Marin le Pen da pobedi.

Odgovor nas koji dajemo sve od sebe da se borimo za tradicionalne vrednosti srpskog društva 25. oktobra mora da bude nikad snažniji i da te privilegovane porazimo na izborima

EKSPRES/ 29

Datum: 16.10.2026
Medij: Večernje novosti
Rubrika: Bez naslova
Autori: N. LAZUKIĆ
Teme: Francuska

Napomena:
Površina: 475

Naslov: BANJALUČANKA U KREACIJAMA VISOKE MODE

Strana: 56

СЕЛАКОВА СЕ ПРЕДСТАВИЛА НА МОДНОЈ СЕДМИЦИ У ПАРИЗУ БАЊАЛУЧАНКА У КРЕАЦИЈАМА ВИСОКЕ МОДЕ

Млада дизајнерка представила четири нове колекције

Н. Лазукић

МЛАДА бањалучка дизајнерка Милица Селак остварила је сан о којем многи маштају. Само годину и по дана након лансирања прве колекције 2025, добила је прилику да своју визију представи заљубљеницима моде у Паризу.

У Културном центру Србије у Паризу у склопу изложбе "Футуре формс" која се одржава као део програма Paris Fashion Week-a представила је четири потпуно нове креације које је урадила за ову прилику. Како каже, посебно јој значи што је њен рад препознат и од стране Бојане Кондић Панић, шефа Представништва Српске у Француској, као и челника Serbia Fashion Week-a.

▲ ПОСТАВКА Комади одеће дизајнерке у Културном центру Србије у Паризу

- Мислим да је свима у свету моде циљ да њихов рад буде цењен од стране стручњака и људи који су већ успешни и остварени. За мене је Fashion Week одувек био сан, али нисам очекивала да ћу добити тако брзо овакву прилику - испричала је Милица.

Од самог почетка

њена визија је била да изгради препознатљивост и да људи, када виде њен рад, могу одмах да га повежу са њом. Признаје да је први пут осе-

▲ Милица Селак

тила трему, управо зато што је реч о модној сцени међународног карактера.

- Дала сам све од себе да оставим препознатљив печат. Наравно, увек може боље - каже ова девојка задовољна својом поставком.

Иако стално истиче значај образовања, верује да су за развој талента подједнако важни воља, жеља за радом и добар тим људи који ће модну скицу претворити у стварност.

- У почетку ми је било изразито тешко да схватим како ствари функционишу и грешила сам. Међутим, кроз рад и праксу научи се много више него кроз саму

Фото Инстаграм/ М. Селак

Материјал

ПОСЕБАН изазов представљала јој је једна од хаљина коју је осмислила за изложбу.

- Желела сам да хаљина има наглашену силуету. Успела сам да је добијем, али било је потребно много труда и потраге за чак и грађевинским материјалима - каже Милица.

теорију - поделила је за пажање Милица.

Позив за учешће на изложби "Футуре формс" променио је и њене планове. Уместо да се више посвети колекцији урбаног стила, фокус је померила ка високој моди.

- Планирала сам да се више посветим "носивим" комадима, али сам кроз рад на овој изложби схватила да је висока мода ипак оно у чему највише уживам. То је, у суштини, оно што сам ја - истакла је она.

Иако висока мода на домаћем тржишту још увек није толико препозната, верује да је управо то правац у којем жели да гради свој бренд. ■

Види себе у иностранству

ТРЕНУТНО студира на Правном факултету у Бањалуци, али љубав према моди из дана у дан је све већа, тако да у будућности планира да упише модни дизајн у иностранству како би се у потпуности посветила тој области.

- Волим да се облачим другачије, што се наравно не мора свима допасти. Исто тако, ни мој бренд није намењен свима. Мода је веома лична ствар, у томе је њена чар - говори Милица.

Datum: 16.10.2026

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: PIŠE MARKO R. PETROVIĆ

Teme: Francuska

Naslov: SREĆNA NOVA 1968.

Napomena:

Površina: 2656

Strana:

NEDELJNI BROJ 546 16. OKTOBAR 2026.

GODINA XI; 250 DIN. CG 2,3 €; BIH 4,5 KM; MAKEDONIJA 150 DEN

IZLAZI PETKOM

EKSPRES

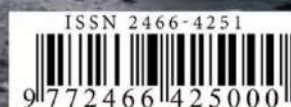
MOŽE LI FRANCUSKA OPET DA ZAPALI EVROPU

SREĆNA NOVA 1968.

Mogu li se, kao pre skoro 60 godina, nemiri iz Francuske proširiti širom Evrope? Mišljenja su podeljena, mada je više onih koji veruju da će sve ostati u granicama Francuske, drugi ne isključuju mogućnost da u slučaju intenziviranja protesta varnice zapale plamen i u nekoj od drugih evropskih zemalja pogođenih inflacijom i padom životnog standarda

IZBORNI MENI
ŠTA NAM SE NUDI?

GOVORE I PIŠU NIKOLA LUNIĆ, DR SLOBODAN ZEČEVIĆ, IVA PAŽIN, RADOSAV PETROVIĆ

Datum: 16.10.2026

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: PIŠE MARKO R. PETROVIĆ

Teme: Francuska

Naslov: SREĆNA NOVA 1968.

Napomena:

Površina: 2656

Strana:

/ FRANCUSKA

Srećna nova 1968?

Mogu li se, kao pre skoro 60 godina, nemiri iz Francuske proširiti širom Evrope? Mišljenja su podeljena, mada je više onih koji veruju da će sve ostati u granicama Francuske, drugi ne isključuju mogućnost da u slučaju intenziviranja protesta varnice zapale plamen i u nekoj od drugih evropskih zemalja pogođenih inflacijom i padom životnog standarda, što je univerzalni problem širom Evrope

18 EKSPRES

www.ekspres.net

Datum: 16.10.2026

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: PIŠE MARKO R. PETROVIĆ

Teme: Francuska

Naslov: SREĆNA NOVA 1968.

Napomena:

Površina: 2656

Strana:

PIŠE

MARKO R. PETROVIĆ

➤ Sve je počelo krajem prošlog meseca u liceju „Sent Egziperi“ u Kreteju, u jugoistočnom predgrađu Pariza. Iako se ne odlikuje velikim bogatstvom, poput zapadnih predgrađa kao što je Neji-sur-Sen, Kretej je ipak stabilnije i ekonomski integrisanije od pojedinih potpuno osiromašenih industrijskih zona u severnim predgrađima.

No, tamošnji profesori su se pobunili zbog toga što ih je premalo, što im nedostaju sredstva za rad, što su škole u očajnom stanju, a rupa u inventaru previše. Učenici su im se pridružili i škola je dobila dodatno osoblje.

Ali tada je već bilo kasno. U naredne dve sedmice, zahvaljujući moći društvenih mreža, protesti srednjoškolaca zahvatili su celu zemlju, od Lila do Marselja. Iako su mnoge demonstracije bile sasvim mirne, svet su obišle fotografije zapaljenih kontejnera i demoliranih školskih ulaza, oblaka suzavca i juriša teško oklopljenih policajaca.

Jedan učenik ostao je bez šake, posle čega je policija saopštila da više neće da koristi šok-bombe.

Pitanje koje sada mnogi postavljaju jeste da li će se ponoviti 1968. godina kada su se protesti koji su počeli među francuskom omladinom proširili i na celu Evropu.

Nekih nagoveštaja da bi to bilo moguće već ima. Na primer, 1. oktobra u Liježu u Belgiji su se, na poziv preko društvenih mreža, ujutru okupili učenici ispred pet škola. Uzvikivali su protestne poruke upućene ministru obrazovanja za francusko govorno područje, poručujući mu da treba da podnese ostavku.

➔ Mislim da su ovi protesti pre svega francuski fenomen, koji je vezan za migracije, koje su u pozadini svega, samo što to niko to neće da prizna, ocenjuje dr Slobodan Zečević

Nakon što se pojavila policija ka njima su poleteli jaja, jabuke, delovi zaštitne ograde i petarde, a napadnut je i jedan član školske uprave.

Medijska kuća RTBF izvestila je o požaru u blizini instituta „Mari-Terez“, gde su u vatru bacani skuteri i ograde, čupani su saobraćajni znaci i urbani mobilijar, a oštećena su i pojedina vozila. Preneto je i da su gvozdenom šipkom razbijena staklena vrata jedne škole, da je lokalna prodavnica vandalizovana. Policija je potvrdila pet hapšenja po sudskom nalogu i jedno administrativno privođenje, uz napomenu da posle 13 časova nije bilo novih incidenata.

Osim toga, zabeležena je i jedna mirna blokada u mestu Montenje.

Do 5. oktobra, protesti su se proširili i na druge velike gradove u Valoniji, poput Monsa i Šarlroa, kao i na region glavnog grada Brisela, gde su blokade postavljene ispred škole „Atene Šarl Žansen“. U Šarlroa je 5. oktobra uhapšen 21 učenik koji je učestvovao u protestima i paljenju kontejnera uz pomoć baterija električnih trotineta.

„Njujork tajms“ je 6. oktobra izvestio da su se protesti proširili na srednje škole u Belgiji, gde je policija rasterala mirne demonstrante. Istovremeno, portparolka policije Jadranka Lozina optužila je učenike za vandalizam.

Dan kasnije, 7. oktobra, nakon učeničkih protesta u Liježu su izbili neredi, zbog čega su vlasti zatvorile železničku stanicu Lijež-Gijmen i pozvale lokalne kompanije da obustave rad.

I mada ima onih koji su mislili da je ova varnica zapalila vatru koja će se proširiti diljem Evrope, plamen je, ipak, ostao lokalizovan na Francusku. Za sada. ➔

EKSPRES/ 19

Datum: 16.10.2026

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: PIŠE MARKO R. PETROVIĆ

Teme: Francuska

Naslov: SREĆNA NOVA 1968.

Napomena:

Površina: 2656

Strana:

/ FRANCUSKA

To, naravno, ne znači da mogućnost da se masovni omladinski protesti iz Francuske direktno preliju na ostatak Evrope u formi istovetnog pokreta ne postoji. Ali je, u ovom trenutku, ako je tako moguće reći, ona umerena.

Kriza, međutim, naglašava zajedničke evropske probleme koji bi mogli izazvati slične nemire u drugim zemljama. Iako su primarni uzroci specifični za francuski obrazovni sistem, dublji ekonomski i politički faktori zajednički su većem delu Evropske unije.

Širenje nemira na ostatak Evrope zavisi od nekoliko ključnih faktora.

Protesti u Francuskoj direktna su posledica smanjenja budžeta za obrazovanje, nedostatka nastavnog osoblja i zapuštenih školskih zgrada. Vlada premijera Sebastjena Lekornija pokušava da smanji ogroman budžetski deficit kako bi sačuvala poverenje finansijskih tržišta. Isti pritisak da sprovede mere štednje osećaju i vlade drugih evropskih zemalja, što svuda stvara potencijal za socijalni bunt.

Ekološka aktivistkinja Greta Tunberg javno je podržala francuske učenike u Parizu, ističući da „ceo svet sa divljenjem posmatra“ ovaj pokret. Prisustvo međunarodnih figura daje protestu globalnu vidljivost i može da inspiriše omladinske organizacije u drugim državama da se pokrenu oko sličnih lokalnih problema.

U Francuskoj se omladinski bunt već povezuje sa sindikatima i najavljenim protestima protiv visokih troškova života. Inflacija i pad životnog standarda su univerzalni problemi širom Evrope te bi slična sinergija omladinskih i radničkih pokreta mogla da se replicira

u zemljama sa sličnom tradicijom uličnog aktivizma (poput Španije, Italije ili Grčke).

Doktor Slobodan Zečević, direktor beogradskog Instituta za evropske studije, kaže za „Ekspres“ da će ova i naredna nedelja biti ključne za budućnost protesta u Francuskoj, a samim tim i na mogućnost da se oni prošire Evropom.

„Jedan protest zakazali su za subotu 17. oktobar. Ako bi ti protesti dobili na intenzitetu, možda bi mogli i da se prošire. U suprotnom, mogli bi da splasnu, da se izduvaju“, kaže dr Slobodan Zečević za „Ekspres“. I dodaje: „Ako bi suštinski potrajali, pitanje je da li bi se prenelo i na Nemačku, koja je u sličnoj situaciji.“

➔ Iako su primarni uzroci specifični za francuski obrazovni sistem, dublji ekonomski i politički faktori zajednički su većem delu Evropske unije

Sa druge strane, naruku vlastima ide to što školarci u Francuskoj u naredne dve nedelje imaju raspust.

„Možda će to vlastima biti prilika da predahnu, možda da krenu u neke pregovore, da vide šta to mogu da ponude drugoj strani, ako mogu nešto da im ponude. Jer potreban je novac kojeg nema. Mislim, ima ga, mogu da uzmu neki kredit, ali zemlja je već prezadužena i kamate na nove kredite bile bi izuzetno visoke“, ocenjuje Zečević.

Najveći strah Francuza je, naime, da se ne nađu u situaciji u kakvoj je pre desetak godina bila Grčka, s tom razlikom što sada ne bi bilo nekoga poput Merkelove ko bi mogao da ih spase.

„Svi jedva čekaju izbore na proleće naredne godine“, dodaje Zečević uz ocenu da se traži kombinacija koja bi u drugi krug predsedničkih izbora progurala bivšeg premijera i gradonačelnika Avra, konzervativca Eduara Filipa, koji bi izašao na crtu Marin le Pen, umesto levičara iz Nepokorne Francuske Žan-Lika Melanšona.

Govoreći o mogućnosti širenja protesta van granica, Zečević ipak primećuje da su oni „pre svega francuski fenomen, koji je vezan za migracije, koje su u pozadini svega, samo što to niko to neće da prizna“.

Prema nekim podacima, čak 500.000 legalnih migranata dode godišnje u Francusku, uglavnom iz država Magreba, ali i iz „crne Afrike“. Svi oni uglavnom se naseljavaju po siromašnim predgrađima, u kojima država ne izdvaja dovoljno novca za, recimo, škole.

Osim stalnim doseljavanjem, migrantska populacija raste i prirodnim putem jer mnogi od onih koji su ➔

Datum: 16.10.2026

Medij: Ekspres

Rubrika: Bez naslova

Autori: PIŠE MARKO R. PETROVIĆ

Teme: Francuska

Naslov: SREĆNA NOVA 1968.

Napomena:

Površina: 2656

Strana:

FRANCUSKA

Vreme naplate

- Francuska se suočava sa sve snažnijim pritiskom na državne finansije: troškovi zaduživanja rastu, veliki iznosi ranije preuzetog duga približavaju se dospeću, a političke podele otežavaju dogovor o smanjenju budžetskog deficita. Zemlja koju su investitori dugo smatrali relativno sigurnim osloncem evropskog tržišta sada izaziva zabrinutost zbog mogućnosti ulaska u dužničku spiralu. Prinos na francuske desetogodišnje državne obveznice početkom oktobra približio se pet odsto, najvišem nivou od 2002. godine. Rast prinosa znači da država za novo zaduživanje mora da ponudi veći povraćaj investitorima, što povećava buduće troškove kamata.
- Do 2030. Francuskoj na naplatu dospeva više od hiljadu milijardi dolara duga, dok se za narednu godinu planira izdavanje novih obveznica u vrednosti od približno 380 milijardi dolara. Refinansiranje obaveza nastalih u vreme veoma niskih kamata zato postaje znatno skuplje.
- Kako piše „Volstrit džornal“, problem dodatno otežava slabljenje potražnje nekada pouzdanih kupaca francuskog duga. Japanski investitori se povlače, dok su pojedini hedž fondovi, koji su preuzeli deo njihove uloge na tržištu, pretrpeli gubitke tokom nedavnih velikih oscilacija cena.
- Prema studiji naručenoj za francusko Ministarstvo finansija, troškovi servisiranja duga mogli bi do 2030. da porastu za 59 odsto. Izdaci za kamate već predstavljaju veliko opterećenje za budžet, a do kraja decenije mogli bi da premaše vojnu potrošnju. Javni dug približio se nivou od 120 odsto bruto domaćeg proizvoda.
- Finansijski problemi Francuske povezani su sa političkom nestabilnošću. Podeljeni parlament otežava usvajanje mera za smanjenje potrošnje, dok približavanje predsedničkih izbora dodatno sužava prostor za nepopularne odluke.
- U analizi se navodi da Marin le Pen zagovara spuštanje starosne granice za odlazak u penziju, za pojedine kategorije i na 60 godina, uz procenjeni dodatni godišnji trošak od devet milijardi evra.
- Žan-Lik Melanšon predlaže otpisivanje ili zamrzavanje 488 milijardi evra francuskih državnih obveznica koje drži Banka Francuske, u okviru sistema Evropske centralne banke.
- Investitori strahuju da bi dodatna obećanja o državnoj potrošnji mogla da otežaju stabilizaciju javnih finansija.

došli pre 10-12 godina, sada već imaju svoje porodice. A to je veliki pritisak na francusku ekonomiju, koja istovremeno kao i većina evropskih ekonomija dobar deo sredstava plasira u vojni budžet, iz kojeg se, pored ostalog, finansira pomoć Ukrajini u ratu sa Rusijom.

Ima, naravno, i onih faktora koji ukazuju na to da se protesti neće prebiti na ostatak Evrope.

Francuska ima jedinstvenu političku kulturu u kojoj su ulični protesti i blokade uobičajeni i legitiman mehanizam političke borbe, što nije slučaj u svim evropskim državama.

Sukobi se dešavaju u politički napetoj atmosferi, samo pola godine uoči francuskih predsedničkih izbora zakazanih za proleće 2027. godine. Opozicione stranke sa krajnje leve i desnice koriste situaciju za političku instrumentalizaciju, što je dinamika specifična za trenutne unutrašnje prilike Francuske.

Francuski zvaničnici procenjuju da bi predstojeći raspust za Dan svih svetih mogao prirodno da oslabi zamah i intenzitet blokada srednjih škola i fakulteta, čime bi se smanjila šansa za dalju eskalaciju preko granica.

Dakle, iako je malo verovatno da će se francuski daci i studenti organizovano „preseliti“ na ulice Berlina, Brisela ili Rima, ekonomski pritisci i rezanje javnih budžeta jesu zajednički imenitelj za celu Evropu.

Ukoliko druge evropske vlade krenu putem radikalnih rezova u javnom sektoru, francuski model masovnih blokada mogao bi poslužiti kao direktna inspiracija za lokalne pokrete širom kontinenta

